

Patricia SCANLAN

Podmanivý příběh tří žen postupně rozplétá
síc léta nastrádaných křivd a zamotaných osudů.

S láskou tvou

*S láskou
tvá*

Patricia
SCANLAN

*S láskou
tvá*

Přeložila Tamara Vosecká

Vydalo nakladatelství BB/art s.r.o. v roce 2016
Bořivojova 75, Praha 3
Copyright © 2013 by Patricia Scanlan
All rights reserved.

Z anglického originálu *With All My Love*
(First published by Simon & Schuster UK Ltd, 2013)
přeložila © 2016 Tamara Vosecká
Redakce textu: Milena Kudělová
Jazyková korektura: Ludmila Böhmová
Grafická úprava obálky © 2016 Bohumil Fencel

Elektronické formáty Dagmar Wankowska

První elektronické vydání v českém jazyce

ISBN 978-80-7507-456-0 (pdf)

Tuto knihu věnuji mužům, jimž jsem hluboce vděčná za to, jak mi představili dům, kde se teď lépe žije. Velmi jsem ocenila jejich profesionální přístup, humor a laskavost. Jsou to Mark Kennedy a Dara Mulhern, kteří udělali krásné plány, a Philip Halton a James Igoe (apoštolové) z Halton Construction a jejich fantastický tým, Doril, Tomas, Robbie, Mark, Bruce, Rupert, Eddie a další. Odvedli jste úžasnou práci a já jsem vám všem vděčná.

Dublin

12. listopadu 2012

Drazí čtenáři,

od vydání mé první knihy *Město dívek* uplynulo už více než dvacet jedna let a já bych vám ráda poděkovala za všechnu podporu, kterou jste mi během těchto let projevili. Jste velmi věrní čtenáři a já jsem vám za to vděčná.

Srdečně vítám i nové čtenáře. Doufám, že vás bude kniha *S láskou tvá* bavit přinejmenším tak, jako mě bavilo ji psát, a že se vám budou líbit i mé ostatní knihy.

Najdete mě i na Facebooku a děkuji všem čtenářům, kteří mě tam už kontaktovali. Jsem ráda, že s vámi mohu komunikovat a sdělovat vám, kde se chystám podepisovat a jak pokračuje mé psaní. A mám ohromnou radost, když od vás dostanu zpětnou vazbu.

A tak vám, milí čtenáři, přeji dobrou zábavu!

S láskou vaše

Patricia

*Když srdce usedá pro to, co je ztraceno,
duch se raduje pro to, co je nalezeno.*

SÚFIJSKÉ RČENÍ

PROLOG

Cítil, jak do něj praží horké slunce, a živě se mu vybavilo, jak s bratrem leží v pichlavém zlatém strništi, do nosu mu stoupá vůně čerstvě posekané slámy a zpozzdálí slyší slábnoucí vrčení traktoru, který táhne do nejbližší stodoly náklad sklizených balíků.

Zaplavil ho adrenalin a on zvedl tvář proti nekonečně modrému nebi a natáhl se výš a ještě výš, až všechny svaly a vazy protestovaly, jak se snažil dosáhnout cíle. Jeho ruce sevřely tuhou kůži míče a Jeff pocítil příval emocí: triumf, radost a hluboké uspokojení, jemuž se nic v jeho životě nemohlo rovnat. Každý bolavý kloub, každá sekunda únavy a vyčerpání z tvrdého tréninkového režimu za tuhle chvíli stály.

Jásot davu jej zvedl ještě výš. Lesklé rudé obličejе mužů, nad nimiž se tyčil, byly v jasném slunečním svitu jak rozmazaná šmouha. Škoda že tu není Valerie, aby to viděla, zamrzelo ho na okamžik, když rukama sevřel svou trofej a nejkratší cestou kličkoval k brankovišti. Ale Valerie neměla fotbal ráda. Nelíbilo se jí, že věnuje tolik času trénování. Měl by ho trávit s ní a s jejich dcerkou, říkala. Nesnášel, jak ho nutila, aby se kvůli své vášni cítil provinile. Kazilo mu to krásné chvíle, jako byla tahle. Otočil se a dopadl zpátky, loktem při tom vrazil do obránce, který se mu pokusil sebrat míč, a připravil si cestu, aby mohl vyrazit do pokutového území.

Najednou jíм projela bolest, sevřela ho jako svěrák, vyrazila mu dech z plic a srazila ho na kolena. Jásot davu utichl. Překvapení a šok jej ochromily. Sesunul se na zem, a než ho pohltila temnota, ještě krátce zahlédl modré nebe.

Zdálo se mu, že uplynula jen malá chvíle, než otevřel oči a zaplavilo jej tlumené světlo a pocit úžasného klidu. Díkybohu, pomyslel si Jeff s úlevou. Cítil se tak skvěle, tak silný a tak... *dokonalý*. Možná se mu ten krátký

záchvat příšerné bolesti zdál. A možná je v nemocnici a dostal injekci. Tak to určitě bylo. Nepamatoval si, jak se sem dostal, nevzpomínal si, že jel záchrankou. Musel být úplně mimo sebe.

Vyhráli zápas? Jak rád by byl ten gól dal! Byl by nádherný, jeden z jeho nejlepších, uvažoval a cítil se naprosto klidný. Ať mu dali cokoli, výborně to fungovalo. Světlo se přiblížilo a on doširoka otevřel oči...

Všechno bude v naprostém pořádku, pochopil Jeff, když uviděl přicházet svou milovanou usmívající se babičku a uchopil ji za napřáženou ruku.

KAPITOLA JEDNA

Briony McAllisterová nastavila tvář božskému středomořskému slunci, zahleděla se do kobaltového nebe nad sebou a cítila, jak jí z těla vyprchává napětí a ztrácí se v měkké, zelené kostkované dece, na které ležela. Nad rozeklanými vrcholky hor na severu se vznášely nadýchané obláčky a v korunách borovic šepotal tichý vánek.

Její čtyřletá dcerka Katie vedle ní byla zabraná do splétání vlasů panenky. Bylo zářijové nedělní odpoledne a v hezkém parku Princessa Diana na Costa del Sol vládla příjemná, ospalá atmosféra. Katie chtěla jít tam místo na pláž, lákaly ji houpačky a malé hřiště. Naštěstí si teď, po dvaceti minutách nadšeného houpání sem tam, hrála s panenkami a Briony mohla podřimovat v odpoledním slunci, vedle sebe knihu, kterou ještě neotevřela.

Rivieru, malé město na jižním pobřeží Španělska, už dávno opustili turisté. Vrátili se do práce a ke svým všedním životům a jejich dovolená na Costa del Sol byla jak blednoucí sen. Dříve tu byly restaurace a kavárny plné párů ve středních letech a penzistů, ale recese způsobila, že Costa Del Sol začínala po mnoha letech rozkvětu upadat. Briony zažila dopad ekonomické krize na vlastní kůži. I ona by správně měla být zpátky u svého stolu a vyřizovat tisíce a jeden dotaz vyplývající z její práce hospodářky v rušné soukromé nemocnici. Ale její zaběhaný život se od základu změnil ten den před dvěma měsíci, kdy si majitelé kliniky Olympus Sports svolali zaměstnance a řekli jim, že kvůli současné ekonomické situaci a klesajícímu počtu pacientů budou muset propouštět.

Briony ještě před tím, než na ni přišla řada, aby se šel s personalistkou, věděla, že je mezi těmi, kteří „budou odejít“. Nastoupila na své oddělení poslední, poté, co rok před tím opustila podobnou pozici ve fakultní nemocnici, aby mohla pracovat blíž od domova a školky své dcerky.

Briony vzdychla a odehnala komára, kterému se zalíbila její lehce opálená kůže. Pravda byla, že poslední léta dávala většinu z toho, co jí zbylo z platu, který jim navíc neustále snižovali, na vysoké poplatky za školku, takže na tom po ztrátě zaměstnání nebyla o moc hůř, když pobírala podporu a nemusela platit za hlídání dítěte. Po dlouhých diskuzích se s manželem Finnem rozhodli, že následující rok zůstane Briony doma, než půjde Katie do školy.

Chvilí trvalo, než si na novou situaci zvykla. Bylo to zvláštní, nemuset vstávat za svítání a budit dcerku ze spánku, aby se najedla a oblékla a ona ji mohla zavézt do školky, kde se jen krátce stihla pozdravit s ostatními vystresovanými, nevyspalými rodiči. A pak ucpanými ulicemi do práce. Každý den doufat, že najde místo na zaparkování a nepřijde poslední, aby se musela plížit se sklopenou hlavou jako nezdárná školačka, místo aby se chovala jako sebevědomá třicátnice a pracující matka. I teď jsem přece „pracující“ matka, pomyslela si rozhořčeně, protože si za těch posledních pár týdnů uvědomila, jak musí být tenhle výraz protivný těm matkám, které se rozhodly zůstat s dětmi doma.

Proč se tedy každé ráno cítila provinile, když se s Katie mazlila v posteli poté, co Finn odešel do práce? Byla to taková krása, dopřávat si klidnou snídani a úžasný rozhovor se čtyřletou dcerkou! Už takhle propásla velký kus jejího dětství. Když Briony pracovala v nemocnici, čas, který spolu večer strávily, poté, co ji vyzvedla ve školce, často kazily slzavé výstupy a dohady kvůli času koupání a odchodu do postýlky, protože byly obě unavené z časného vstávání. To všechno teď bylo tak jiné, tak *záživné!* Ale i to se bezpochyby změní. Zatím bylo všechno nové. Briony měla pocit, jako by se na čas ulila z opravdového života.

Rozhodla se tento nečekaný dar využít naplno. Bude to můj volný rok, nenechám se tou nucenou nezaměstnaností ponížít, nebudu se cítit provinile, že nepřispívám do rodinného rozpočtu nebo že беру peníze od státu, řekla si. Pro tenhle případ si přece týden co týden platila těžce vydělané peníze na sociální pojištění.

Jak s kolegy nadávali na strašný přístup předchozí vlády k hospodaření státu a na korupci, která postihovala všechny vrstvy společnosti odshora až dolů. Na chamtivost bankéřů, politiků, developerů a takzvaného „zla-

tého kruhu“. Nedbalost a nekompetentnost takzvaných řídicích orgánů mimo jiné přispěla k tomu, že byla jejich země na mizině a generace Briony a Katie i následující generace ponесou břemeno ohromného dluhu. Jako by jim bylo nadávání něco platné. Obyčejní lidé jako oni dostávali zabrat, zatímco ti, kdo za to nesli zodpovědnost, si dál žili ve svých velkých domech, trávili dovolenou na slunci a platili nehorázné sumy za okázalé svatby na úkor daňových poplatníků. O každé přestávce na svačinu se vedly vášnivé diskuse o nějakém dalším podvodu nebo o dalších navrhovaných škrtech, které Briony a její přátelé dováděly k zoufalství nad tím, jak bude vypadat budoucnost a co čeká jejich děti.

Briony nechtěla přijít o práci. Byla přece ochotná pracovat, i když teď při zpětném pohledu viděla, že to bylo na úkor jejího vztahu s dcerkou. Ale staré pořekadlo „když se zavřou jedny dveře, otevřou se druhé“, bylo pravdivé. Všechno záleží na našem pohledu na věc.

Tenhle čas dostaly s Katie na to, aby se mezi nimi upevnilo pouto, tak se na to rozhodla dívat. Neměla teď peníze na žádný luxus: jíst v restauraci bylo hudbou minulosti, přestože dřív chodili na jídlo třikrát, čtyřikrát týdně a vůbec o tom neuvažovali. Dokonce i nakupování knih, časopisů a kosmetiky teď předcházela otázka „potřebuju to vůbec?“, zatímco dřív je bez přemýšlení házela do nákupního vozíku. Do prodávání jejího Fordu Focusu se jí nechtělo, a když viděla, jak mizí na konci ulice a s ním i její privilegovaný život, který brala jako samozřejmost, musela se držet, aby nebrečela.

Světlou stránkou je, pomyslela si Briony, že už nejsem v časovém presu. Její každodenní kolotoč se zpomalil a ona cítila, že pomalu vydechuje po létech stresu a napětí, které přinášelo zvládnání role manželky a matky spojené s pracovními povinnostmi.

Jak Briony ležela na slunci, cítila, že uzel, který měla v žaludku od té doby, co naposledy vyšla ze své kanceláře, zas o něco povolil, a pocity viny, selhání, bezmoci a strachu odnáší vlahý vítr vanoucí přes moře z Afriky a vůně jasmínu a ptačí zpěv ji ukolébal do sladké dřimoty.

„Mami... mami... já mám hlad.“ Briony probralo nešetné štouchnutí, a když otevřela oči, viděla, jak se nad ní sklání rozhořčený obličej její dcery. „Dáme si už tu svačinu?“

„Dáme si tu svačinu, *prosím?*“

„Dáme si už tu svačinu, *prosím?*“ opakovala Katie nasupeně a Briony se povedlo potlačit smích, když se s námahou posadila a radostně svou holčičku objala.

„Tak dobře, najíme se. Já mám taky hlad,“ smála se Briony a líbala dcerčin krk. Holčička voněla krémem na opalování a zásypem, a jak Briony její vůni nasávala, zamrzelo ji, že tu není Finn, aby si užíval líné nedělní odpoledne s nimi.

Před pár hodinami spolu mluvili. Měl plné ruce práce s posledními úpravami zprávy, kterou psal pro svého šéfa. Vedl exportní oddělení velké potravinářské společnosti, která neustále hledala nové zahraniční trhy. Finn byl ve své práci dobrý a v posledním roce se mu dařilo, protože expandovali na trhy v Číně a v Brazílii. Rychle se rozvíjející irský exportní trh byl jedinou zářivou hvězdou na potemnělém ekonomickém horizontu a Finn teď byl v jednom kole.

Briony rozčilovalo, že musí tolik pracovat, ale jeho práce bavila a naplňovala. *Naléhal* na ni, aby na pár týdnů odjela pomoci matce, která se zabydlovala v nové vile, přestože Briony protestovala, že nechce být tak dlouho bez něho. Když ještě pracovala na klinice, byli jako lodě, které se večer setkávají. Zvláštní, jak se jim díky jejímu propuštění srovnal život, uvažovala, když otevřela piknikový koš a vyndala z něj sendviče s vajíčky a tuňákovým salátem a jejich zamilované koláčky s hruškami a tvarohem, které koupila v pekárně ve velkém supermarketu Super Sol naproti přes ulici. Předchozí den s matkou nakoupily cestou z letiště a Briony pořád nemohla uvěřit, jaké jsou rozdíly v cenách jídla. Koupily dva ohromné filety z lososa a velké balení krevet za polovinu ceny, kterou by zaplatila doma, také láhev vína Faustino stála skoro o třetinu méně, než kolik byla zvyklá platit.

Ty dva týdny, které se chystala strávit s matkou, aby jí pomohla po stěhování do nedávno koupené vilky na pláži, ji nebudou stát bůhvíkolik. Naopak, žije se tu mnohem levněji než v Dublinu. Dívala se, jak Katie pokládá sendviče na světle modré plastové talířky a zjevně si toto nové dobrodružství užívá. „Jeden pro tebe, jeden pro mě,“ prozpěvovala si a postavila si láhev džusu vedle panenky Moxie. Hadrovou panenku Jenny ne-

chala za trest doma ve vile, protože neposlouchala. Katie byla velmi přísná maminka a její panenky měly daleko přísnější režim než Katie sama. Briony se musela smát, když její dcera panenku napomínala, aby seděla rovně, pořádně jedla a aby poděkovala.

Matka s dcerou se svorně pustily do sendvičů, Katie si přitom povídala s panenkou a chvílemi si propěvovala. Vůbec nevnímala, co se kolem děje, jak byla pohlčená hrou napodobující to, co právě sama zažívala. Měla bujnou fantazii a ve svých hrách, kterými se dokázala bavit celé hodiny, si naprosto vystačila. Přesto Briony toužila znovu otěhotnět, aby měla její dcera sourozence. Nechtěla, aby byl mezi jejími dětmi velký věkový rozdíl, pokud se jí další dítě povede.

Briony si pochutnávala na vajíčkovém sendviči a přitom se jí vybavila prchavá vzpomínka na dětství. Pikniky na zlaté pláži pod útesem za domem její babičky. Vzpomínala, jak jí ve vajíčkách křupala zrnka písku, která kolem nich vířil vítr. Když si vzpomněla na svou babičku Tessu, přepadl ji bodavý smutek, jako štípnutí vosy. Milovala matku svého otce veškerou láskou, jaké je dětské srdce schopné, a její láska byla vrchovatě opětovaná. A pak ten nepopsatelný šok, když jí Valerie řekla, že je babička nechce už nikdy vidět. Zarmoutilo ji to stejně, jako když přišla o tatínka. Briony při té vzpomínce potemněly oči a rychle ji zaplašila, rozzlobená, že ji i po těch letech pořád dokáže takhle ranit. Bylo to už tak dávno. Když se dívala zpátky, přinášelo jí to jen bolest a žal, a k čemu? Ta žena už je nejspíš po smrti. Teď už o otcově rodině nevěděla nic.

A přesto, když ráno vybalovala krabici s fotoalby a odřenými hnědými obálkami plnými starých fotek s ohnutými rohy, vzbudilo to v ní zvědavost. Černobílé fotky, vybledlé barevné kodaky a snímky dávno mrtvých příbuzných, které ani neznala. Teď, když měla sama dítě, se začala mnohem víc zajímat o historii své rodiny. Brzy se Katie začne na příbuzné ptát. Valerie se strašně nerada bavila o minulosti a nebyla moc vstřícná, když se Briony vyptávala, ale ty fotografie by mohly být záminkou, aby toto téma nadhodila.

Těšila se, až si sednou do patia se skleničkou vychlazeného vína, zpozřdáli k nim bude doléhat šumění moře, které omývá pláž pod domem, a prozkoumají tu mozaiku jejího a Valeriina života.

Neodolala a jedno z těch starých alb si vzala s sebou do parku. Zaujala ji fotografie jejího otce s matkou. Tiskli se k sobě, smáli se, otec mhouřil oči proti slunci, tak hezký a plný života vedle Valerie, drobné a opálené v modrých letních šatech, která se šklebila na toho, kdo je fotil. Nejspíš Lizzie, Valeriina nejlipsí kamarádka a Brionina kmotra.

Pomalou dojedla sendvič, lokla si čerstvého pomerančového džusu a sáhla do plážové tašky pro album v pestrobarevných umělohmotných deskách s růžovými sedmikráskami a žlutými tečkami. Z chlopně desek vypadla odřená hnědá obálka A4 a z ní vykoukla menší světle modrá. Briony ji užuž chtěla zasunout zpátky, když si všimla, že je na ní její jméno: *slečna Briony Harrisová, Eldertree Road 12, Dublin*.

Eldertree Road, všimla si a překvapilo ji to. Tam s Valerií před mnoha lety bydlely, když se vrátily do Dublinu, ještě než si její matka koupila vlastní dům. Kdo jí tam mohl psát a proč jí matka ten dopis nikdy nedala? A proč je adresa napsaná jiným perem a jiným rukopisem než jméno? Drobná, elegantní písmena psaná modrým inkoustem byla úpravná a pravidelná a krásně vykroužená – jak ze starých časů, pomyslela si, když je důkladně prostudovala. Dnes už takhle nikdo nepíše. Co jí asi ta osoba s kultivovaným starodávným rukopisem mohla psát? Ovšem adresa byla dost naškrábaná, daleko méně pečlivě.

Briony otevřela tenkou obálku a vyndala dvě hustě popsané stránky, a přestože to bylo neuvěřitelné, měla pocit, že ucítila povědomou vůni svého dětství. Babička Tessa byla vždycky navoněná a natřená krémem. Briony si pamatovala, jak si hrála s kosmetickými přípravky na babiččině toaletním stolku a jak jí Tessa natírala tváře niveou a občas nastříkala na zápěstí parfém. Dosud si pamatovala, jak se babičce stulila v náruči a Tessa jí zpívala „*Z cukru a koření a všeho, co voní, jsou malé holčičky*“. Ta sladká výrazná vůně, která jí měla navždycky připomínat časy, kdy byl život krásný a ona se cítila v bezpečí a šťastná.

„*Milovaná Briony*,“ četla, zatímco si Katie vedle ní spokojeně brumlala, aniž tušila, že matka prožívá šok.

Briony pomalu, znovu a znovu nevěřicně četla babiččin dopis. Byla do něj tak zabraná, že nejdřív neslyšela „ahó“, které na ně volala štíhlá světlovlasá žena vybíhající po schodech do parku.

Briony na svou elegantní, opálenou matku, která je zdravila a vypadala přitom o deset let mladší než na padesát, zírala jak opařená.

„Ahoj, miláčkové, jak si užíváte piknik?“ zeptala se Valerie zvesela a sehnula se, aby políbila Katie a něžně ji pohladila prstem po tváři.

„Valí,“ vypískla Katie a vrhla se jí kolem krku. Briony zaplavil nával hořkosti, až se jí téměř zvedl žaludek, když vstala.

„Bavíte se?“ Valerie k ní zvedla rozesmáté oči. Smích jí však ztuhl na rtech, když viděla, jak se Briony tváří. „Co se stalo? Není ti nic?“ Narovnála se a natáhla k dceři ruku.

„Jak jsi *mohla*, mami?“ Briony se třásl hlas, stejně jako ruka držící dopis, dopis, který dokazoval, že ji matka podvedla tím nekrutějším a nejohavnějším způsobem. Dopis, který odhalil tirádu lží, lží a dalších lží. Dopis, který dokazoval, že Valerie Harrisová je bezcitná, sobecká, krutá potvora, která teď stojí před ní a předstírá, že jí na dceři záleží.

„Je mi z tebe nanic,“ sykla Briony, která nechtěla, aby si Katie všimla, že je něco v nepořádku.

Valerii nenávist v dceřině hlase vyděsila a její pohled sjel na dopis v Brionině ruce. Najednou pochopila. Pod opálením zbledla jako stěna.

„Vysvětlím ti to,“ spustila o překot a zajela si prsty do světlého drdolu. „Udělal jsem to kvůli tobě, Briony. Musíš mi věřit. Vysvětlím ti to.“

KAPITOLA DVĚ

Žena stojí na hrboлатých dlažebních kamenech a pozoruje malý zelený remorkér, jak tlačí širokým ústím řeky ohromnou nákladní loď směrem k přístavišti. Rovnoměrný hukot motorů, rytmický, neodbytný, se mísí s pronikavým křikem racků, kteří krouží a co chvíli se vrhají do rozbouraného moře pro něco chutného k snědku. Vítr zesiluje a ona lituje, že si nevzala šálu. Dole na pláži se písek převaluje přes kameny a po břehu poskakují lastury a kousky vyplaveného dřeva, žijí si vlastním životem. Loď už je docela blízko, už proplouvá kolem a přitom jí úplně zakryje výhled na protější břeh, a žena se natáčí, aby viděla, co se děje na palubě.

Ráda sem chodí pozorovat dění v přístavu: nákladní a dopravní lodě, které plují sem tam, velké trajekty, přesné jako hodinky, malé motorové čluny, rychlé jako šíp, které vyrážejí na otevřené moře a vždy předznamenávají blížící se loď. A pak, když se loď objeví na horizontu, masivní, spolehlivé remorkéry supící po řece, připravené převzít náklad. Po dlouhé plavbě to musí být pro unaveného kapitána a jeho posádku velká úleva.

Tohle je teď její oblíbené místo. Místo, kam chodí, když potřebuje klid a samotu. Místo, kam se utíká. Šedé vlasy jí ve větru šlehají do obličje a ona se zhluboka nadechne slaného vzduchu a nastaví mu tvář. Naproti přes zátoku, nad stromy a střechami Clontarfu a Suttonu visí hradba temných, olověných mraků. Howth je v jejich stínu a šedivý. Brzy začne pršet. V brázdě zčeřené vody proplouvá loď, už je skoro doma. Vlny s bílými čepicemi prudce narážejí do vlnolamů, a když loď zamíří do řeky, aby jí za chvíli zmizela z dohledu, žena se otáčí, opatrně přelézá kameny a brouzdá se pískem k přístřešku za pláží, odkud je vidět na Southside.

„Blackie!“ zavolá na černého labradora, který má čumák zabořený do díry v zemi a snaží se z ní vyhrabat poklad, mrtvého kraba, rybí hlavu

nebo něco podobného. Tessa se usměje, když se k ní pes rozběhne a zuřivě přitom vrtí ocasem. „Hodný pejsek, hodný pejsek,“ řekne a sehne se, aby ho pohladila po milované hlavě, z níž na ni oddaně hledí jeho hnědé oči. „Co bych si bez tebe počkala?“ zašeptá, nesmírně vděčná za jeho oddanost a lásku. Dnes obzvlášť.

I po těch letech je vzpomínka na ten teplý zářijový den stále živá a vynoří se, kdykoli ji chce vzkřísit. Čas bolesti otupil ostré hrany, ale někde v pozadí je stále přítomná. Tessa se podívá na hodinky. Už je pomalu čas... Nepřítomně se zahledí směrem k horám a Dun Laoghaire, které už jí vypadly z paměti.

Prudký vítr a Blackieho štěkot na igelitový sáček, který kolem něj letí, ji vrátí do reality a Tessa si k sobě přitáhne bundu. „No tak, Blackie, no tak, nech toho.“ Spěchá pískem k místu, kde zaparkovala auto. Kdysi by po něm běžela, pomyslí si sklesle. Levé koleno ji bolí a tuhne, takže je ráda, když se pes rozvalí na své dece na zadním sedadle a žvýká zaslouženou pochoutku, než cestou usne. Dobře zná její zvyky. Ví, že si jeho milovaná panička nalije čaj z termosky, vyndá si blok a tužku a nějaký čas bude zabraná do kmitání tužkou po bílém papíře, sem tam proloženého usrkáváním horkého sladkého nápoje a ukusováním zázvorovo-ořechových sušenek.

Tessa si nalije čaj do plastového kalíšku, těšila se na první teplý doušek. Proč jí tak chutná čaj z termosky? přemítá, když zašroubuje bílé víčko a položí termosku na sedadlo spolujezdce. Vychutnává si první doušek. Rukama svírá kalíšek, z nějž stoupá uklidňující horká pára, a dívá se přes moře, kde už Sandymount a Dun Laoghaire zahalil déšť, jak pochmurný impresionistický obraz postrádající úžasné světlo Maneta či Moneta.

Tessa vzdychne a kousne si sušenky. Měla by jet domů, je venku déle, než bývá na procházce s Blackiem. Lorcan bude mít řeči, až se vrátí. Bude otrávený, že byla tak dlouho pryč, zvláště dnes. Ale ona si od něj potřebuje odpočinout. Je jediná, na kom si teď Lorcan může vylít zlost. Chronická artróza z něj udělala zlostného, nevrleho starce. Býval tak aktivní a vitální, ještě po šedesátce, ale pak přišla ta nepolevující bolest – jako břecťan, který dusí strom, řekl jí jednou – a pomalý, plíživý rozpad. Stáří je nejkrutější část života, skutečná zkouška „v dobrém i zlém“. Stále svého manžela miluje

a chápe jeho rozmrzelost, ale občas teď mívá chvíle, kdy ho nemá ráda. Celé měsíce ho prosila, aby šel s tím ramenem ke specialistovi, až jí konečně dovolil, aby ho objednala. Mohl si ušetřit rok bolesti a usnadnit život i jí, kdyby nebyl tak paličatý. Muži dokáží být tak *protivní*, pomyslí si.

Dopije čaj, vyklepe drobkou z klína a chvíli váhá, ruku na klíčku od zapalování. Déšť už dorazil k jejímu malému útočišti a na přední sklo dopadají první kapky. Tessa se podívá na hodiny na palubní desce. Už by opravdu měla jet, nerada by uvízla v zácpě. Lidé na nedělních výletech, pejskaři jako ona, rodiče s dětmi, které si ještě musejí dělat úkoly, ti všichni se teď, když začalo pršet, budou vracet domů. Vidí na pláži matky, které popohánějí děti, aby si pospíšily, jak déšť sílí. Už se zuřivě roztančil na střeše auta. To rytmické bubnování jí v jejím malém bezpečném světě skýtá ještě silnější pocit bezpečí.

Z kabelky vykukuje zápisník. Vytáhne ho a zaloví po tužce. Usadí se ještě pohodlněji, poposedne si, aby ulevila kolenu, a nalistuje prázdnou stránku.

„*Má milovaná Briony,*“ napíše Tessa. Převážila v ní nechuť vrátit se domů a zapoměla na déšť rachotící o plechy auta. „*Dnes na tebe myslím víc než jindy...*“

KAPITOLA TŘI

„Briony, je spousta věcí, kterým nerozumíš. Posadíme se a promluvíme si o tom, až se vrátíme domů. Ať nevyděsíš Katie.“ Valerie Harrisová smířlivě položila ruku dceři na paži. Snažila se napanikařit, přestože si uvědomovala, že se naplnil jeden z jejích nejděsivějších snů.

Briony ruku setřásla. „Prvním letadlem se vracím domů,“ řekla chladně a začala balit deku a věci.

„Ty se zlobíš, mami?“ Katie přestala krmit panenku a podívala se na ně, čelo lehce nakrčené.

„Ne, ne. Ještě jednou tě zhoupnu a vrátíme se do vily, ano?“ navrhla Briony opatrně.

„Anooo! Valí, pohlídáš mi Mili?“ Strčila babičce do ruky panenku. Valerie se zadívala na vnučku a srdce jí při pohledu na tu nevinnou tvář s očima modrýma jak chrpy a rozkošně pihovatým nosíkem, která se k ní s důvěrou obracela, jímala láska i bolest.

„Samozřejmě že pohlídám, miláčku.“ Valerie pohladila Katie po zardělé tváři.

Katie vesele hopsala k houpačce. „Pojď, mami,“ volala přes rameno.

„Musíme si promluvit, Briony, o samotě. Dovol mi aspoň –“

„Děda a babička ještě žijí?“ Briony měla kamennou tvář. Valerie se cítila, jako by dostala ránu do břicha, když viděla to pohrdání v jejích očích. „Žijí?“ naléhala dcera.

„Ano,“ vydechla Valerie. „Pokud vím, oba jsou naživu, ano.“

„A táta, o něm jsi mi taky lhala?“ Briony na ni upřela ledový pohled.

„Ne! Ne, samozřejmě že ne, Briony!“ Valerie se třásl hlas. Měla co dělat, aby se nerozplakala, zděšená, že si dcera myslí, že by někdy mohla lhát o Jeffovi.

„Tohle ti nikdy neodpustím, mami, *nikdy*. A už sem s Katie nikdy nepřijedu. Uvidíme, jaké to bude *pro tebe*, když už nikdy neuvidíš svou vnučku.“ Vztekla zamířila přes trávník a Valerie se za ní dívala s bolestivým svíráním v žaludku, až si musela sednout na deku. Srdce jí tlouklo a udělalo se jí mdlo. Milovala Katie. Katie jí přinesla víc radosti než kterýkoli vztah v jejím životě. Dokonce ani její vztah s Briony nemohl soupeřit s tou absolutní, bezpodmínečnou láskou, kterou cítila ke své jediné vnučce.

Dlouhá léta se téhle chvíle zúčtování bála. Už několikrát se jí vyhnula jen o vlasek, hlavně když se Briony vdávala a chtěla se spojit s Jeffovou rodinou. Valerie se tehdy povedlo ji od toho odradit a Briony, pohlcená svatebními přípravami, jí uvěřila všechno, co jí napovídala.

Časem Valeriei strach téměř přešel a minulostí už se příliš nezabývala. Dnes to ovšem bylo jiné, pomyslela si smutně. Jaká ironie, že Briony objevila babiččin dopis právě dnes, na výročí otcovy smrti. Je to už tak dávno, pomyslela si celá rozrušená. Dnes je to šestadvacet let. Briony byly skoro čtyři a půl, když se její matce zhroutil svět.

Nedokázala klidně přemýšlet. Třásla se jí brada a musela potlačit vzlyk, který se z ní při vzpomínce na ten strašlivý den dral jako tsunami, vlna za vlnou se na ni valily smutek a lítost. Když už si konečně začínala myslet, že život stojí za to a může si vydechnout, vrátila se minulost a dopadla na ni s drtivou silou. Rozhodnutí, která udělala, lži, které vyslovila, se vrátily, aby jim čelila, a tentokrát už nebylo vyhnutí. Briony byla tak dotčená a rozzlobená, že nechtěla poslouchat matčiny důvody. A já své důvody *měla*, pomyslela si Valerie smutně. Až to vyjde najevo, všichni si budou myslet, že byla nejhorší matka na světě, ale ona pro to měla důvody, ať bude Tessa tvrdit cokoli. A Tessa toho Briony jistě poví spoustu, pomyslela si Valerie hořce, když si na Jeffovu matku vzpomněla.

Tessa ji nesnášela. Tvářila se jako starostlivá matka, ale tolerovala ji jen kvůli Briony. Valerie od začátku věděla, že ji Tessa podezírá, že Jeffa tím, že otěhotněla, chytila do pasti. Podle Tessy nikdy nebyla pro jejího úžasného syna dost dobrá.

Zčásti to byla Tessina vina, že jsem musela odejít z domova a vybudovat si nový daleko od místa, kde jsem vyrostla, pomyslela si Valerie trpce. Jaký

by asi měla život, kdyby s Briony zůstala v rodné vsi? Ale kvůli Tesse to dopadlo jinak. A když v ten krásný zářijový den zasáhl krutý osud a vzal jí Jeffa, spolu s ním zmizela i budoucnost, kterou si plánovali, a všechny její sny zůstaly v troskách.

KAPITOLA ČTYŘI

„Jdeš pěkně pozdě,“ řekne Lorcan vyčítavě a zvedne hlavu od křížovky. „Volala Lisa. Zítra se tu staví.“

„Byl hustý provoz. Ten déšť...“ vzdychne a snaží se potlačit příval rozmrzelosti. Bože, je jí pětasedmdesát a měla by se mu zpovídat, kde byla, jako nějaká školačka!

„Jak se má Lisa?“ ptá se. S chutí by se posadila do svého oblíbeného křesla a přečetla si noviny, ale nejdřív musí Lorcanovi připravit čaj a teprve pak odpočívat.

„Dobře. Nechala za Jeffa sloužit mši. Říkala, že zavolá.“

„Dala mu květiny na hrob?“ Lisa, jejich nejstarší, je milující a starostlivá dcera, která se jim ze všech sil snaží pomáhat, přestože má tři děti na vysoké škole a vede vlastní školku.

„Určitě dala.“ Lorcan si posune brýle na nos. „Měla jsi taky zajít na hrob. Víím, že tě to uklidňuje. Já se na to dneska necítím.“

„Někdy tam zajdeme spolu.“ Tessa ho pohladí po ruce a projede jí vlna soucitu, když vidí, jak je zarudlá, posetá jaterními skvrnami, celá zkroutěná, sukovitá a oteklá. Než manželovy ruce zdeformovala artróza, bývaly tak silné, jeho dlouhé prsty dokázaly být neuvěřitelně něžné. Tyhle prsty jí přinesly mnoho rozkoše, zasnila se a vybavila se jí dávná vzpomínka na jedno krásné, náruživé odpolední milování. Odkud se to bere? pomyslí si a natočí vodu do konvice, vyndá z lednice roastbeef od neděle, aby z něj manželovi nakrájela tenké plátky k svačině.

Kdysi s Lorcanem žili plné, rušné životy. Bývali mladí, sebevědomí, houževnatí a neměli strach z budoucnosti. Nadšeně přijímali své rodičovské role a užívali si své děti, dokud jim osud nevzal nejmladšího syna. Od té doby už se nezbavila strachu, strachu, že přijde o Lorcanu, strachu, že

se jejím zbývajícím dětem nebo vnoučatům stane něco zlého. Smrt ji naučila, že klid mysli je mýtus.

Tessa podá plátek hovězího Blackiemu, který jej s chutí zhltně a stočí se do svého košíku vedle Lorcana, položí si hlavu na tlapky a sleduje, co se kde děje.

„Kam jsi jela?“ zeptá se Lorcan.

„Jako obvykle, k South Wall a Shelley Banks.“

„Hodně lidí?“

„Jenom pár. Viděla jsem, jak přijíždí loď. Škoda že jsi nejel se mnou, líbilo by se ti to.“

„Ne, dneska jsem se na to necítil.“

Tenhle rozhovor vedou často. Tessa se snaží na něj nezlobit. Myslí si, že se příliš snadno vzdal a dělá ze sebe invalidu. Teď, když je z ní pečovatelka, z jejich vztahu zmizela vyváženost. Nemůže si pomoci, vždycky ji to popudí.

Copak já nepotřebuji péči? pomyslí si smutně a představuje si, jak by to bylo hezké, kdyby jí někdo dennodenně předkládal jídlo. Po těch letech má plné zuby vaření: je to pořád dokola, přemýšlet, co udělat, porcovat maso, čistit zeleninu, prostírat, servírovat – nejradši by z té monotónnosti *křičela*. Lorcan už ani nechce chodit na oběd do restaurace. Všechno se teď točí kolem něho, pomyslí si Tessa našťavaně, zatímco roztírá hořčici na plátek hovězího, na který položí krajíc chleba s máslem.

„Ty si nedáš?“ zeptá se Lorcan, když ho zavolá ke stolu.

„Nemám hlad.“

„To ten dnešní den, vid?“ ztěžka dosedne na židli, obličej zkřivený bolestí, která jím projela.

„Asi ano.“ Tessa si nalije čaj.

„Těžko věřit, že už by mu bylo přes padesát,“ nahlas přemítá Lorcan a natáhne se, aby jí stiskl ruku. To malé gesto nečekané něhy ji naprosto odzbrojí a z očí se jí začnou řínout slzy, které celý den zadržovala. Rozvzlyká se, manžel ji dál drží za ruku. „Jen se vyplač, Tess,“ řekne chraplavě. „Sedni si sem ke mně.“

„Pořád musím myslet na Briony.“ Tessa se posadí ke stolu, přitom škytá a otírá si tváře hřbetem ruky. „Celý den na ni vzpomínám.“

„Já taky,“ přizná se Lorcan.

„Doufám, že s tím Valerie může žít,“ podotkne Tessa trpce. „Byl to nešťastný den, když té ženské padl Jeff do oka. Ať jí Bůh odpustí, co nám udělala.“

„Ona si možná říká něco jiného. Možná si říká, ať Bůh odpustí *nám* za to, co jsme udělali *ji*,“ tiše řekne Lorcan.

„Lorcane! Jak to můžeš říct?“ Tessa mu vyškubne ruku. Nejradši by ho praštila.

„Nebylo to tak jednostranné, Tesso, to dobře víš, my jsme v tom taky sehráli svou roli.“

„Tohle neříkej!“ Tessa vyskočí od stolu, přejde halu a vystoupá po schodech nahoru. Tentokrát to Lorcan přehnal, soptí v duchu. Jak si *dovoluje* naznačit, že nesou podíl viny na tom, že se s Briony nesměli vídat? To ta strašlivá ženská zavinila, že jejich vnučka vyrostla, aniž je poznala. Tessa možná Valerii řekla pár nepříjemných pravd, když Jeff zemřel, ale to přeci nebyl důvod, aby jim v záchvatu vzteku a zášti Briony sebrala a zasadila jim po synově smrti další strašnou ránu. Tohle jí Lorcan neměl říkat, to tedy ne, zuří Tessa, zabouchne za sebou dveře ložnice a posadí se na postel. Bylo to kruté, podlé a necitelné. To má za svou péči a laskavost, kterou ho poslední léta zahrnuje.

Otevře horní zásuvku nočního stolku a vyndá z ní obálku se starou barevnou fotografií s ohnutými rohy. Mladý muž s laskavými hnědými očima se mazlí s malou holčičkou, která se usmívá a ukazuje baculatým prstíkem přímo do objektivu. Tessa se musí usmát. Pamatuje si tu teplou, slunnou neděli v krásném babím létě, jako by to bylo včera.

„Babi, babi, neřekla jsi ‚řekněte sýr‘,“ vyčetla jí Briony a všichni se tomu smáli.

Je to jejich poslední fotka, kterou má. Pár hodin nato její syn zemřel a za necelé dva měsíce se Valerie Harrisová s Briony odstěhovala do Dublinu a ona už svou vnučku nikdy neviděla.

Možná *byla* trochu tvrdá, když v den Jeffovy smrti řekla Valerii, co si o ní myslí, ale tehdy byla naprosto zdrcená a Valerie tu hádku vyprovokovala, když ji obvinila z těch strašných věcí. Tesse se sevrou rty při vzpomínce na ty hrůzy, které na ni Valerie v nemocnici chrlila, zatímco tam

Jeff ležel studený jak led. Některé věci se nedají odpustit. Nikdy. Ať si Lorcan říká, co chce, to Valerie jim odvezla Briony a Valerie rozhodla, že ji už nikdy nesmějí vidět. A na tom nikdo nic nezmění.

Pokoj potemněl, proti olovenému nebi se rýsují vrcholky stromů. Tessa si tiskne fotografii k srdci, v němž cítí ostré střepiny zármutku, který tento den pokaždé přináší.

Lorcan si nalije další šálek čaje a zamíchá si do něj lžičku cukru navíc. Dnes ho potřebuje. V kuchyni je tma a do ticha se ozývá jen Blackieho chrápání. Tessa je nahoře, nasupená a dotčená. Nikdy nepřizná svůj podíl viny na tom, co postihlo její rodinu. Nikdy neuzná, že to, co Valerie řekla, rozpoutalo vlnu událostí, které jim přinesly ještě více smutku, téměř neúnosného. Celé ty roky drží jazyk za zuby, protože svou ženu miluje.

Ale někdy je těžké od rána do večera poslouchat její tirády a kritiky a dnes jí k tomu konečně řekl své. Jeho žena si tak dlouho odmítá přiznat pravdu, že jí to zatemnilo paměť. Před časem četla článek kritizující rodinné právo v Británii o rozhodnutí nepřiznat prarodičům právo na automatický přístup k jejich vnoučatům v případě rozchodu rodičů, a to ji znovu popudilo, ještě víc než dřív: „Více než milion vnoučat v Británii, a bůhvíkolik tady v Irsku, má minimální nebo vůbec žádný kontakt s prarodiči? Jak to můžou dopustit, Lorcane? Někdo s tím musí něco udělat!“ Celé týdny ho tím doháněla k šílenství. Měl sto chutí jí říct, že je Briony mohla vyhledat, když jí bylo osmnáct, ale to by jí ještě víc ranilo a dalo by jí to další příležitost spílat Valerie za to, že proti nim vnučku poštvála.

Mnohokrát za ty roky se manželce pokoušel říct, že zatrpkllost, která jí šířá, nikomu neprospěje a nejméně jí samotné, ale ona to nechtěla slyšet. Zahalila se svým hněvem a žalem jako dekou a našla v tom jakousi zvrácenou útěchu. *Chuděrka Tessa, žena, která ztratila syna a vnučku. Žena, které se stala těžká křivda.*

Po dlouhém přemýšlení se rozhodl, že kvůli tomu na výročí synova úmrtí nepůjde na jeho hrob. Ze zkušenosti věděl, že návštěvy na hřbitově jsou pro Tessu záminkou, aby znovu rozdmychala staré křivdy, aby se pohroužila do temnoty, jíž se odmítá vzdát. Řekl, že se na to necítí, ale byla

to jen výmluva. Za jiných okolností by šel. Sám ztratil totéž co Tessa, ale vyrovnal se s tím.

Jsou na sklonku svých životů, takže by se měla smířit s minulostí. Trvá to už příliš dlouho, tahle opotřebovávací válka. Je načase ji ukončit. Je její manžel a miluje ji, vždycky ji miloval, přestože ona o tom někdy pochybovala. Od synovy smrti ho občas odsouvala stranou pro svůj obrovský smutek a on se s tím musel naučit žít. Ale dobře vidí to, co ona vidět nemůže, a proto řekl, co musel.

Pokusil se trochu změkčit dopad svých slov tím, že řekl „*co jsme* udělali“ místo „*co jsi ty* udělala“. To by bylo příliš vyčítavé. Zavánělo by to obviňováním, což nechtěl. Ale přesto Lorcan, zatímco srká horký sladký čaj a nepřítomně zírá ven na slívu, z níž crčí voda, uvažuje, jestli mu žena někdy odpustí, co jí právě řekl.

KAPITOLA PĚT

Briony opatrně přitáhla příkrývku Katie přes ramena, sehnula se a lehce dcerku políbila. Její dcera ležela s ručičkami sepjatýma pod tváří, řasy jak tmavý vějíř na zářivé medové pleti, růžovou pusinku našpulenou. I ve spánku z ní vyzařovala radostná nálada. Vypadá jako andílek, usmála se Briony. Usnula dřív, než jí Briony přečetla druhou stránku pohádky, zmožla ji sladká únava po dni hraní na slunci a čerstvém vzduchu.

Briony unaveně vzdychla. Jak je krásné být tak nevinná a svobodná, nemít jiné starosti, než kdy půjdou do hračkárství v El Zoco, aby mohla utratit kapesné od tatínka za *cokoli*, co bude chtít.

Briony bylo do pláče. Nejradši by složila hlavu do dlaní a úpěla. Takhle si to nepředstavovala. Mělo to být pár nejpohodovějších týdnů, které za poslední roky zažila. Čas utužit vztah s matkou, čas věnovaný Katie a, jako bonus, měla mít čas pro sebe. Čas na čtení. Čas sedět a dívat se na moře. Už dávno takový luxus nezažila. Aby se nemusela řídit nějakým šíleným časovým rozvrhem a sem tam vyšetřila pár minut pro sebe. Teď shodou zvláštních okolností získala dar, čas *žít* svůj život, a ne se jím řídit v šíleném tempu. Mělo se jí potvrdit, že všechno zlé je pro něco dobré. Ale po objevení dopisu od babičky se její plány sesypaly, jako když zčistajasna dopadne bomba a najednou je celý život vzhůru nohama.

Zvuk moře vyvolal vzpomínky na jiné časy, jiné místo, na zátoku v Rockland's, kde strávila první čtyři roky života, z toho značnou část v domě své babičky Tessa. Babičku si pamatovala mnohem lépe než tatínka. Dosud si živě vybavovala, jak spolu pekly koláčky pro víly. Teď by se jim nejspíš říkalo cup cakes. Vzpomínala si, jak jí Tessa zpívala dětské písničky a četla jí pohádky. Locika, Malenka a Sněhová královna ji fascinovaly. Briony tehdy prosila Valerii, aby jí nechala narůst dlouhé vlasy

pro případ, že by ji někdo zamkl do věže a ona potřebovala zachránit. Pamatovala si deštivé dny, které proseděla u babiččina kuchyňského stolu, v krbu praskal oheň, který vrhal roztančené stíny na stěny, a ona si zatím stavěla domečky z karet a zaúpěla pokaždé, když došlo k nevyhnutelnému a domeček spadl. Vzpomínala si, jak s dědečkem chodila na zahradu trhat hrášek, vytahovat ze země mrkev a vykopávat brambory, a jak tajně loupila sladké dary maliniště a ostružiní. Sladoučký hrášek právě vyloupený z lusku a lahodné zralé plody, kterých jí dědeček nosil plné košíky, ji těšily stejně jako kapesné, které jí každý týden dával. Vzpomínala si na babiččin rybízový chlebiček, na její steaky a ledvinkový nákyp a – její nejoblíbenější jídlo – křehký yorkshirský nákyp, který Tessa podávala jako přílohu k nedělní pečení. Briony ho stále milovala.

Pamatovala si, jak si zacpávala uši rukama, když šly s Tessou nakoupit k místnímu řezníkovi. Billy Kearney odsekával kotlety obrovským sekáčkem a celým obchodem se nesly strašlivé rány. Schovávala se za babičku, boty obalené pilinami, vyděšená, ale zároveň fascinovaná pohledem na ohromné trupy zvířat pověšené na ocelových hácích.

Zaplavily ji vzpomínky. Valily se na ni vlna za vlnou, ten příval už nešel zastavit. Téměř cítila babiččinu konejšivou náruč, vzpomínala si, jak se bála hromu a blesku a Tessa ji chlácholila, že to jen Pánbůh v nebi stěhuje nábytek, zatímco se nad mořem rýsovaly závoje blesků a obloha nad nimi vypadala, že se rozsype a zhroutí. V slunečné letní dny bývalo moře tak klidné, ale když se změnilo počasí, stávala se z něj zrádná past. Ženy rybářů se vroucně modlily a upíraly pohledy k ústí přístavu, jestli už se jejich muži v pořádku vracejí. Dědeček býval rybář a otec často pracoval na jeho trauleru *Lady Tess*. Briony se najednou vybavilo, jak tatínek po návratu z rybářské výpravy vyskakuje na molo, bere ji do náruče a říká: „Jak se má moje nejmilejší holčička?“ a při tom jí zaboří nos do krku, až ji rozesměje.

Už dávno si na Rockland's, na otce nebo na prarodiče nevpomněla, ale najednou se jí ten modrobílý dům s vistárií pnoucí se nad vchodem a okny v přízemí, s velkými trsy pestrobarevných rododendronů a hortenzií na předzahrádce i vzadu na zahradě vyloupil z paměti naprosto jasně a zřetelně. Pamatovala si dřevěnou branku, která vedla do zeleninové zahrady, obehnané upraveným živým plotem, a na červená zadní vrátka vedoucí

na vyvýšený břeh, pod nímž se táhl půlměsíc písečné pláže skalami oddělené od zahnutého ochranného mola, které se vinulo kolem přístaviště.

Vrzání stěžňů, drnkot lanoví, vrčení motorů traulerů a rybářských člunů, které vyplouvaly na moře nebo se vracely do přístavu, bylo tehdy tak samozřejmou součástí jejího života, že je ani nevnímala. A když si teď výjimečně udělala výlet na nedělní trh v Howth, tyto zvuky a vůně v ní vyvolávaly vzpomínky na idylické dětství. Šťastné dětství, které náhle skončilo v den, kdy její otec zemřel.

Tehdy byla moc malá, aby to pochopila. Z té události a následujících dnů si vybavuje jen usedavě plačící matku a své zděšení, když viděla plakat babičku s dědečkem. Do té doby nikdy neviděla dospělé brečet. Byla jen o něco starší, než je teď Katie, když se její život převrátil naruby a pocit bezpečí, který znala, její ochranná síť, byl tentam.

Život je plný náhod, pomyslela si a najednou ji zachvátil strach. Co kdyby se něco stalo jí nebo Finnovi? Život Katie by se nenávratně změnil stejně jako kdysi její. „Tak dost!“ poručila si Briony nahlas a vyhnala tu představu z hlavy. Tyhle temné myšlenky ji děsily. Usadila se na okraj postele, vyndala z plátěné tašky dopis a znovu ho vyhledala. Písmo její babičky bylo tak elegantní, tak úhledné a dobře čitelné, na rozdíl od jejího neupraveného škrabopisu. Briony četla:

Milovaná Briony,

předávám tenhle dopis tvé babičce Harrisové, aby ti ho poslala, protože nemám tvou novou adresu v Dublinu. Doufám, že se ti váš nový dům líbí a že si uděláš spoustu kamarádů, až půjdeš do školy. Tvému dědečkovi i mně se po tobě moc a moc stýská a doufáme, že nás někdy přijedeš navštívit. Moc nám chybíš. Snad až se tvá maminka v Dublinu usadí, bude tě někdy moct přivézt do Rockland's. Uvařím tvou oblíbenou večeři se spoustou yorkshirského nákypu a jako zákusek krém s ostružinami a jahodami ze zahrady.

Přečtu ti moc krásnou knížku, kterou pro tebe mám. Našla jsem ji v pokoji tvého tatínka, když jsem tam uklízela. Když byl malý, četla jsem ji jemu. Jmenuje se Šedá husa z Kilnevinu a je o holčičce jménem Sheila, která má ochočené house jménem Betsy, a chlapečkovi jménem Fergus. Ti dva prožijí

úžasné dobrodružství, když utíkají strašlivé babizně jménem Tlustá Maggie! Bude se ti moc líbit a určitě si to spolu krásně užijeme, až ti ji budu číst.

Až se naučíš psát, budu se těšit na dopisy od tebe, kde mi povíš, co je nového.

Máme tě moc rádi, já i dědeček. Každý večer před spaním se za tebe modlím. Jsi moje krásná holčička.

S láskou tvá

babička Tessa

Brioniny oči zaplavily slzy. Jaké to pro babičku muselo být, když čekala, až na tento dopis dostane odpověď? Čekání na telefonát, který se nikdy neozval. Cesta z Dublinu trvá vlakem hodinu a půl, autem jen hodinu. Jakou nenávist musela Valerie chovat k Jeffovým rodičům, že je připravila o radost z vnučky a Briony o potěšení z lásky prarodičů z otcovy strany? Když se přestěhovaly do Dublinu a ona celé dny kňourala, kdy už pojedou za babičkou, Valerie jí řekla, že už je babička nechce vidět, protože je moc smutná, že je Jeff v nebi.

„Ale proč, mami? Proč už nás nechce vidět? My jsme *taky* smutné,“ protestovala tehdy. „Prosím, pojedeme už domů? Prosím! Prosím! *Prosím!*“

„Ne, Briony, teď jsme doma tady a už se tam nevrátíme. A už se mě neptej!“ okřikla ji Valerie. Takový tón od matky do té doby neslyšela. Pak už tedy nikdy neprosila, aby se vrátily do Rockland's. Brzy nato začala chodit do školky a pak do školy, našla si kamarády a vzpomínky na její útlé dětství postupně vybledly.

Briony vstala, otevřela posuvné dveře na terasu a vyšla do příjemného večera, rozrušená bolestivými vzpomínkami, které dlouhá léta ležely pohřbené v hloubi paměti. Čím víc o tom přemýšlela, tím byla zdrcenější. Jak může matka svému dítěti udělat něco takového? Ona by Katie ničemu takovému nevystavila. Ani překrásná scenérie, která se před ní prostírala, ji neutěšila. Přes oblohu se táhly oranžové a fialové šmouhy, a když se podívala k západu, slunce právě mizelo za hřebeny vysokých hor, jejichž ostré siluety se rýsovaly proti barevné klenbě nebe. Na jihu, na indigovém nebi nad Gibraltarem, se mihotala Venuše a v temném soumraku se na inkoustově modrém moři začínala rozsvěcet světla rybářských člunů, které

před chvílí vyluly z vesnic na pobřeží. Večerním tichem se ozýval cvrkot cikád a vzduch kolem ní byl provoněný rozkvetlými keři. Na horizontu se zhmotnila tajemná a lákavá Afrika, proti setmělé obloze se temně rýsoval vysoký Atlas. V tuhle dobu bylo pobřeží sousedního kontinentu nejkrásnější a většinou ji tento pohled fascinoval, ale dnes Briony krásu, která se před ní prostírala, neviděla.

Předchozí večer seděla na terase a připadala si jako v nebi, když s matkou popíjely vychlazené víno, zobaly olivy, sýry a slané sušenky a sdělovaly si, co je nového. Dnes měla pocit, že je v pekle, když si představila, že bude muset Valerii konfrontovat a slyšet věci, které ji velmi bolely. Po tom, co se ten den stalo, u ní nemohla zůstat. Matčina zrada byla neodpuštělná. Bude si muset zarezervovat letenky domů. Kdyby měla Valerie funkční internet, byla by si letenku koupila okamžitě. Vyřeší to zítra, pomyslela si unaveně a přešla terasu k otevřeným dveřím Valeriina elegantně zařízeného obývacího pokoje. Její matka seděla na jedné z barevných pohovek a listovala albem s fotografiemi.

„Katie už spí?“ Valerie zvedla hlavu a Briony viděla, že plakala.

„Ano!“ odpověděla odměřeně. „Proč, mami? Proč jsi mi to udělala? Chci to vědět. Chci vědět, jak jsi to babičce a mně mohla udělat. Protože podle mého neexistuje *nic*, co by takovou krutost mohlo ospravedlnit, a já ti to nikdy neodpustím,“ dodala nenávistně, plná vzteku.

Valerie zvedla hlavu, jako by chtěla odvrátit útok. „Prosím tě, Briony, dnes ne. Teď to nedokážu. Ty to nevíš, protože jsem ti to nikdy neřekla, ale dnes je tatínkovo výročí. A jestli se chceš hrabat v minulosti a slyšet mou verzi, řeknu ti ji, protože každý má vždycky svůj pohled na věc. *Pak* mě můžeš soudit! Ale dnes na to není vhodný večer. Tak mě prosím tě nech být.“

„Další věc, kterou jsi mi neřekla: den tatínkova výročí. To tě nikdy nenapadlo, že bych to chtěla vědět? Nešlo přece jenom o *tebe*, mami!“ vyjela na ni Briony. „Jdu se projít. A neboj se, jakmile seženu letenky, budeme pryč, pak zase budeš mít svůj klid.“ Otočila se na patě a vyšla z pokoje. Došla si do ložnice Katie pro plátěnou tašku. Vyšla z vily, prošla zadní zahradou ke schodům vedoucím ke kované brance a tou ven na úzkou pěšinku. Rychle, poháněna vztekem, spěchala po klikaté pěšině na pláž. Po

obou stranách se mihotala a zářila světla na pobřeží. Zleva k ní doléhala hudba z plážové restaurace u Maxe, kde při předchozích návštěvách mnohokrát večerely. Vpravo svítily apartmány lemující resort Calahonda.

Briony vyndala z tašky telefon. Potřebovala mluvit s Finnem, říct mu, co se stalo, vylít si srdce a zlost, nechat se od něj utěšit a uklidnit, ale když začala projíždět kontakty, telefon pípl a vybila se baterie a Briony se proklínala, že si ho včas nenabila. Hodila telefon zpátky do tašky, zahrnula doprava a ostrým tempem rázovala po vlhkém, ztvrdlém písku na samém okraji pláže. Venku bylo jen pár lidí, kteří venčili psy, ale jinak měla pláž pro sebe. Avšak ani přívětivý vánek, který jí odfoukl vlasy z obličeje zrudlého vztekem, ani měsíc, který se chystal postříbřit moře, ani ukolébavka zvuků vln a vzdechy pinií lemujících pláž nedokázaly vyléčit její bolavou duši.

KAPITOLA ŠEST

„Ach bože! Bože! Bože! Nemohl bys mi dopřát klid? Právě když mi všechno vycházelo. Proč sis zasedl právě na mě?“ spílala Valerie Všemohoucímu, když se z okraje zahrady dívala, jak Briony vyndává z tašky telefon, pak ho do ní po chvíli hází zpátky a žene se po pláži, až zmizela v šeru za záhybem. Ta dojde až do Marbelly, jak je v ráži, pomyslela si Valerie rozmrzele a vystoupala zahradou nahoru na dlážděnou terasu.

Nejradši by si nalila velkou sklenici voňavého červeného vína a opila se, ale nechtěla pít, když věděla, že uvnitř spí její vnučka a Briony vztekle uhání po pláži, aniž by Valerii naznačila, kdy se hodlá vrátit.

Ten zatracený dopis. Úplně na něj zapoměla. Tessa ho dala Valeriině matce Carmel krátce po tom, co se Valerie odstěhovala do Dublinu, a Carmel se jí zeptala, jestli ho může poslat.

„V žádném případě!“ prohlásila Valerie důrazně. „Neposílej mi ho!“

Carmel dopis zasunula do jednoho z Valeriiných fotoalb, kde ležel zapomenutý spoustu let. Valerie alba našla, když vyklízela dům svých rodičů v Rockland's. Strčila je do krabice a tu dala doma v Dublinu pod schody spolu s dalšími osobními věcmi, které si vzala v matčině ložnici, a pak na ně zapoměla.

Svůj dům Valerie prodala v době nejvyššího realitního boomu, brzy poté, co se Briony vdala, a koupila si menší domek. Když za pár let začaly krachovat banky, dostala strach o své úspory a rozhodla se využít nízké ceny nemovitostí ve Španělsku a koupit si vilku na jižním pobřeží, v místech, kde mnohokrát trávila krásnou dovolenou.

Jakmile vilku na Riviéře koupila, vzala si v práci šest měsíců neplaceného volna – byla tehdy vedoucí sekretariátu na dublinské radnici –, aby se mohla nastěhovat a uspořádat věci. Zabalila si pár osobních drobností do

krabic, nalodila se na trajekt z Corku do Roscoffu a přes Francii dojela do Španělska. Briony za ní přiletěla o týden později.

Všude byly krabice, některé z Valeriina domu, další z domu její matky v Rockland's. Valerie měla radost, že jí Briony přijela pomoci dům za-
bydlet. Vyklízet domov, kde strávila dětství, bylo strašné, vzpomněla si a bodlo ji u srdce. Když jí Terence zatelefonoval a oznámil jí, že její matce „hráblo“, jak se vyjádřil, Valerie si konečně přiznala to, co se už dlouho snažila ignorovat. Dál už nemohla předstírat, že nevidí, jak matka zapomíná a jak podivně se chová. Carmel diagnostikovali Alzheimerovu chorobu, a jelikož se její stav rapidně zhoršoval, otec s dcerou se po dlouhé době shodli: Carmel musí jít do pečovatelského ústavu.

Když matku před několika lety dali do ústavu, dům začal chátrat a zavládl v něm nepořádek. Terence byl příliš lakomý, aby si jednou týdně nechal uklidit, přestože si to mohl dovolit. A pak si klidně umřel a ona se musela o všechno postarat, ať se jí to líbilo nebo ne.

Typický Terence, zaklepe si bačkorama a nechá jí matku na krku, pomyslela si Valerie cestou do kuchyně, kam si šla namíchat střík. Na jeho pohřbu neuronila ani slzu. Po pravdě řečeno, sebrala se a rychle zmizela, sotva kněz odříkal poslední modlitbu a pozůstalí hodili hrst hlíny na lacinou dřevěnou rakev, kterou pro něj vybrala. Rozhodně nehodlala utrácet matčiny peníze za luxusní rakev, jen aby udělala dojem na sousedy.

Valerie hodila do dlouhé sklenice pár kostek ledu, nalila si chardon-nay a dolila tonikem z úzké plechovky. Otec by byl nepřičetný, kdyby věděl, jaké rozloučení mu uspořádala, protože jestli si Terence Harris na něco potrpěl, bylo to ohromování sousedů. Nezaplatila ani zpěváka, aby zazpíval na jeho pohřební bohoslužbě, místo toho zvolila reprodukovanou hudbu. Nevyhodila majlant za drahý věnec, koupila jen obyčejný kříž z červených a bílých karafiátů. Neobjednala ani kondolenční knihu. Nechtěla žádnou oslavnou řeč, po které její otec jistě toužil, s ohledem na své zásluhy. Čtení nechala na knězi a sama se mu vyhnula, nechtěla být pokrytecká. A samozřejmě si nezaplatila černé auto, aby ji vezlo za pohřebním vozem. Jela za ním v matčině staré rachotině. Prd prd cililink, jak mu říkávala její kamarádka Lizzie. Lizzie byla celou tu dobu s ní. V duchu nad tím sice kroutila hlavou, ale jako pravá ka-

marádka nic neřekla, projevy jejich vzájemné antipatie s otcem zažívala už od mládí.

Valerie přes dceřiny protesty Briony nedovolila přijet na pohřeb. „Nechci, abys stála u jeho hrobu, Briony. Neměl na tebe čas, když byl naživu, takže teď, když je mrtvý, nebudeš na něj plýtvat ani sekundu svého času.“ Nechtěla o tom diskutovat. Briony se nesměla dozvědět, že Valerie hlavně nechce, aby se její dcera přiblížila k Rockland's, bála se, že by mohla potkat Tessu a Lorcana a minulost by zase vystrčila svou ohavnou hlavu.

„Ale já tě chci podpořit, chci být s tebou,“ namítla Briony.

„Věř mi, pro mě to nebude žádné utrpení,“ odpověděla Valerie vážně. „Jakmile za Terence odříkají modlitby, seberu se a zmizím. Nebudu hrát truchlící dceru a sousedi nedostanou polévku a sendviče za to, že se obtěžovali přijít. Nikdy jsem nebyla pokrytec a teď s tím nehodlám začít.“

„Ale co babička? Nechceš uspořádat pořádný pohřeb kvůli ní?“ Briony neskrývala zděšení. „Ty neplánuješ pohřební průvod?“

„Můžou ho odvézt rovnou do kostela. Dneska to tak dělá spousta lidí. Babička ani neví, co je za den, natož kdo bude na tátově pohřbu. Nemá smysl brát ji z pečovatelského domu. Jenom by ji to rozrušilo a zmátlo. Tam je jí nejlíp. Nechci, aby sis brala v práci volno a jela na pohřeb někoho, kdo po nás ani nevzdechl. A o mě strach neměj, já to zvládnu,“ tvrdila Valerie.

„A tátovi rodiče ještě pořád žijí v Rockland's? Neměly bychom je zkusit zkontaktovat a –“

„Briony, nechme je v minulosti, kam patří. Obešly jsme se i bez nich. Nemám chuť se s nimi vidět teď ani nikdy jindy, a kromě toho ani nevím, jestli ještě žijí v Rockland's,“ skočila jí do řeči Valerie. Briony už nic neřekla, ze zkušenosti věděla, že když si matka něco vezme do hlavy, nemá smysl jí odporovat.

Valerie si zachmuřeně odnesla skleničku na terasu, odkopla plátěné boty a usadila se na pohovku s měkkými polštáři. Tehdy to bylo o fous. Chvilí to vypadalo, že dcera bude trvat na tom, že prarodiče z otcovy strany vyhledá. Briony věděla, že se k ní Terence nechce znát, už byl zkrátka takový. Byla na tuto situaci zvyklá, takže ji to příliš netrápilo. Valerie mu to

ovšem nikdy neodpustila. Měla sto chutí těm starouškům v jeho farnosti, kteří žili v domnění, že její otec byl laskavý člověk, říct, jak se mýlili.

V Rockland's pomáhal jako dobrovolník s rozvozem jídla a při bingu, ale Valerie věděla, že to Terence nedělá z lásky k bližnímu. Když její otec dělal dobré skutky, vždycky měl nějaký skrytý důvod. Staroušci mu za každý nákup nebo vypletou zahrádku strčili dvacku. A Terence si ji rád vzal.

Pak jednou uklouzl na ledu, když chtěl sousedovi pod rouškou tmy hodit do popelnice pytel s odpadky, protože byl lakomý a nechtěl platit za odvoz. Praštil se tehdy na cestičce do hlavy a zůstal ležet v mrazu v bezvědomí. Doma ho nikdo nepostrádal, jeho pomatená žena už byla v ústavu, až brzy ráno ho podchlazeného našel souseď, který šel do práce. Valerie byla na návštěvě u Lizzie v Londýně, když jí tu zprávu souseď zavolał a řekl, aby okamžitě jela do nemocnice, jestli chce otce ještě vidět a rozloučit se s ním. Odpověděla, že se dostane domů až koncem týdne, až se umoudří počasí. Tehdy kvůli velkým mrazům zrušili mnoho letů. Typický Terence, vybere si pro umírání nejhorší část roku a všem tím zkomplikuje život. Upřímně doufala, že nebude muset sedět u lůžka svého umírajícího otce a že to Terence nebude protahovat. Že svou smyčku smrti utáhne co nejdřív, aby se ona mohla dát do zařizování. Šlo jí především o budoucnost Carmel. Valerie chtěla, aby o ni bylo co nejlépe postaráno. Požádala personál pečovatelského domu, aby matce o Terencově stavu neříkali. Nemělo smysl ji rozrušovat.

Terence alespoň jednou v životě své dceři vyhověl a druhý den ráno zemřel. Valerie všechno zařídila po telefonu a e-mailem a den poté, co obnovili lety do Dublinu, přiletěla domů a hned odjela do Rockland's. Nejdřív se stavila za Carmel, která ji při této návštěvě nepoznala, ačkoli mívala i světlejší chvílky. Pak zamířila do pohřební služby ve Wicklow. Už předem jim řekla, že nechce svého otce v rakvi vidět, aby ji zavřeli, než přijede. Neměla v úmyslu líbat mrtvolu.

„Někteří lidé si své drahé raději uchovávají v paměti živé,“ řekl majitel pohřební služby chápavě. Jako by ode mě někdy dostal polibek, když byl naživu. *Natož* abych se za něj modlila, pomyslela si Valerie sarkasticky.

Děsila se toho, že by se na pohřbu mohla objevit Tessa nebo Lorcan, a od chvíle, kdy za pohřebním vozem vjela na parkoviště u svatého An-

tonína, byla jak na jehlách. „Neviděla jsi Eganovy?“ ptala se Lizzie a prohlížela si hloučky lidí, kteří čekali, aby vešli za rakví do kostela.

„Myslím, že tu nejsou. Určitě vědí, že o ně nestojíš,“ ujistila ji Lizzie, ale pro jistotu se rozhlédla, jestli Jeffovy rodiče neuvidí.

Valerie neslyšela ani slovo z toho, co farář říkal. Jediné, co chtěla, bylo co nejdřív vypadnout z Rockland's. Jak znala Tessu, jistě by jí udělala scénu.

Na otcův pohřeb přišlo poměrně dost lidí, i když Valerie netušila proč. Nejspíš jsou zvědaví, pomyslela si jízlivě, když se třásla zimou před kostelem a přijímala kondolence sousedů a přitom si přála, aby už celá ta šaškárna skončila.

„Strašlivá tragédie – co dělal takhle v noci venku?“ zeptal se jí Jonny Carroll, ten zvědavý dědek, co do všeho strkal nos.

„Nemám tušení,“ odpověděla odměřeně.

„To šel vyhodit odpadky nebo co?“ ptal se Jonny jakoby nic. Už dávno se přestala stydět za otcovo chování – když byla mladá, bývalo to horší – a ani náhodou nehodlala tomu úlisnému účetnickému zmetkovi dopřát, aby ji při něčem takovém nacytal.

„Jak to mám vědět, Jonny, když jsem byla stovky mil odtud v Londýně? Ale jedno vím jistě, doufám, že táta neposlouchal *vaše* rady, jak se vyhnout placení daní. Nechci, aby po mně skočil finančák.“

„Ty jsi měla vždycky nos nahoru,“ zamumlal Jonny a zmizel v davu, který se shromáždil před vchodem do kostela.

A ty jsi byl vždycky slizkej hnusák, pomyslela si, když si vzpomněla na jeho nenechavé šátravé prsty, když s Terencem přivrávorali domů po vánočních občůzkách staroušků v sousedství.

Valerie mluvila jen s několika málo lidmi. Byl třesutý mráz, na zemi ležel sníh a ona řekla pohřebákům, že kdyby začalo sněžit, chce jet rovnou na hřbitov.

Když šla za Terencovou rakví po hřbitovní pěšině, padl jí zrak na Jeffův náhrobek. Hrob vypadal tak čerstvý a opečovávaný, s květináči s červenožlutou zimní výzdobou. V tu chvíli se jí poprvé za ten den draly slzy do očí. Pokoušela se zachovat klid a zoufale se snažila nevzpomínat na den, kdy šla na hřbitov naposledy, rozloučit se s Jeffem. Když pak to utrpení konečně skončilo a farář opustil hřbitov poté, co jí vlídně poklepal

na rameno, popřál vše dobré a řekl, jak bude její otec chybět starým lidem ve farnosti, Valerie mlčela a dívala se před sebe.

Taková ironie, ušklíbla se v duchu, když opatrně našlapovala, aby neuklouzla na zledovatělé hřbitovní pěšině, Terence nadbíhal a pomáhal polovině vdov a penzistů ve vsi v naději, že mu něco odkáží, a nakonec se *oni* modlí nad *jeho* rakví.

Do měsíce vyklidila svůj rodný dům a připravila jej k prodeji. Teď, když mohla rozhodovat za Carmel, řekla si, že nemá smysl nechat ho chátrat a čekat na lepší cenu. Ona se rozhodně do Rockland's vracet nehodlala. Bylo to krátce před poklesem ceny nemovitostí, takže třípokojový domek prodala jako rekreační chalupu bohatému páru z Dublinu za velmi slušnou cenu. Matčin důchod plus Valeriin příspěvek stačil na poplatky v pečovatelském domě a navíc měla z peněz za prodej domu roční úrok, který se ovšem v posledních letech, když úroky klesly, značně ztenčil. I tak si libovala, že až jednou matka zemře, zbydou jí pěkné úspory. S tímto vědomím se odhodlala k riskantnímu kroku a koupila vilu ve Španělsku. Ano, život konečně Valerii přál, tedy dokud se neobjevil dopis Tessy Eganové. Jestli jsem svého otce neměla ráda, Tessu *nenávidím*, pomyslela si zlostně.

Napila se střiku a zadívala se přes zahradu k potemnělému moři, které se začínalo vzdouvat. Vlny měly strašidelné pěnové čepice a narážely do skal a Valerie věděla, že se zvedá vítr. Znovu se napila, neklidná, netrpělivá, rozrušená všemi těmi vzpomínkami, které jí vířily hlavou, nevíтанá a nechtěná. I po těch letech ji Tessino chování nesnesitelně trápilo. Za víčky se jí tlačily slzy, které pomalu začaly stékat po tvářích.

Nikdy nezapomene ten pohled, když Jeff ležel bílý jako prostěradlo, kterým byl přikrytý, v nemocniční márnici. Nikdy nezapomene na jeho ledové čelo, když se k němu sklonila a naposledy jej políbila. Teď ji minulost znovu dostihla. Valerie dopila střik a postavila se. Byla unavená. Raději si půjdu brzy lehnout, řekla si. Jestli Briony nemá klíče, může zazvonit a Valerie jí otevře.

Donesla dva velké polštáře dovnitř, uklidila hračky, umyla po sobě skleničku a zamkla. Nechala svítit jen jednu lampu, až se dcera bude vracet. Tíše vešla do ložnice Katie a musela se usmát, jak její vnučka klidně spí.

Briony by jí určitě nikdy nezakázala se s ní stýkat! Valerii k tomu kroku vedly úplně jiné okolnosti. Neuměla si představit, že by Briony byla tak krutá. Zmocnil se jí strach. *Je možné*, že by vztek její dceru dohnal k tak strašné odvěti? Neovlivnily snad zlost a zatrpkllost *její* chování po Jeffově smrti?

„Nemysli na to. Tehdy to bylo něco jiného,“ zašeptala Valerie. Vrátila se do pokoje pro brýle a všimla si fotoalba, které nechala ležet na pohovce. Zvedla ho a začala jím listovat. Padala na ni únava, a tak si album odnesla do ložnice. Svou ložnici milovala, ty vzdušné pastelové barvy, temně modrá a citronově žlutá, a bílé dveře s dřevěnými žaluziemi, které vypadaly jak z reklamy na dovolenou v Karibiku. Vedla z ní chodbička se zabudovanými šatníky do koupelny s béžovými a citrónovými kachlíky. Místnosti dominovala široká manželská postel s bílou příkrývkou a bílými povlaky z egyptské bavlny a citronovým přehozem. Po obou stranách postele ležely na béžovožluté mramorové podlaze koberečky. Úžasně se tam odpočívalo, široká francouzská okna navíc zvenčí lemovala vonná buganvília a zimolez.

Valerie se rychle svlékla, složila si oblečení na bílou proutěnou židli vedle francouzského okna. Nesnášela nepořádek, neusnula by, kdyby všechno nebylo na svém místě. Vklouzla pod chladivé prostěradlo a hned cítila, jak z ní spadla část napětí, z něhož jí začínala třeštit hlava.

Sáhla po albu a otevřela je. Zpod potrhané plastové fólie vypadla fotka a ona ji zvedla a bolestivě se jí sevřelo srdce. Byli na ní s Lizzie a Jeffem, stál uprostřed, obě je objímal a smál se do objektivu. Nikdy v životě nebyla tak šťastná jako tehdy.

Bylo to opravdu nejkrásnější období mého života, vzpomínala Valerie, a to nádherné léto, kdy bylo všechno naprosto dokonalé, se jí vrátilo, jako by to bylo včera.

KAPITOLA SEDM

„Chci se tě na něco zeptat.“ Lizzie Andersonová, její nejlepší kamarádka, se do Valerie zavěsila a společně přešly hlavní ulici, která vedla rovně jak podle pravítka celým Rockland's směrem k malému zelenému plácku lemovanému stromy uprostřed vsi, známému jako Trojúhelník. Srdce vesnice tvořil blok obchodů se samoobsluhou, trafikou, řezníkem, lékárnou, kavárnou a bistrem s rybou a hranolky. V létě ho zdobily zavěšené košíky a truhlíky s petúniemi, muškáty a netýkavkami vytvářející atmosféru středomořské pestrosti a krásy pro turisty, kteří si sem jezdili kupovat zmrzlinu, chlazené nápoje, studené maso a housky na piknik na pláži nebo si dát v malé restauraci oběd. Ten večer měla ves do středomořské atmosféry daleko. Vypadalo to na dešť a od moře fičel silný jihovýchodní vítr.

Nabílený kostelík s úzkými vitrážovými okny po obou stranách mohutných dřevěných dveří stál těsně vedle vesnické základní školy. Velká viktoriánská fara na druhé straně kostela tvořila nepsanou hranici nóbl části vsi, kde ve velkých vilách s výhledem na moře, se zahradami obehnanými vysokými zdmi nebo pečlivě sestříhanými živými ploty, přes které nebylo vidět na plebs, bydlel doktor, ředitel banky a „elita“, jak je nazývala Valerieina matka. Na konci luxusních vil přetínala hlavní třídu dlážděná ulička, na jednu stranu vedoucí k nádraží a na druhou k zahnuté písčité pláži na pobřeží. V létě to byla hezká vesnice, ale když odjeli turisté a začaly se prodlužovat večery, v Rockland's zavládla smrtelná nuda, říkala si Valerie, když s Lizzie obcházely ohromnou kaluž vedle hřiště, kde ten večer místní kluci hráli házenou.

„Na co ses mě chtěla zeptat? Na něco, co se mi nebude líbit, to je mi jasné, podle toho, jak jsi to řekla,“ utrousila Valerie sarkasticky.

„Prosím tě, prosím. *Prosiííím*, pojd' se mnou na ten zápas. Nechci stát

sama za postranní čarou,“ naléhala její nejlepší kamarádka. „Týden ti budu dělat úkoly z matiky.“

„Ach jo, Lizzie, já fotbal nesnáším,“ ušklíbla se Valerie.

„Jsi moje nejlepší kamarádka. Je tvoje *povinnost* jít tam se mnou. Víš, že se mi Phil strašně líbí, a chtěl, abych přišla na zápas. Val, prosím tě.“

„Tak dobře,“ zabručela Valerie nasupeně. Jí se Phil Casey nijak zvlášť nezamlouval, ovšem to by Lizzie, která do něj byla blázen, nikdy neřekla. Myslel si o sobě, jaký není frajer, s tím svým novým walkmanem a punkovou náušnicí. Kdyby se k němu přiblížil opravdový pankáč, sebral by se a utekl, pomyslela si Valerie opovržlivě. Neuměla si představit větší nudu, než se dívat, jak kluci kopou do míče, a ještě poslouchat, jak jí lidi řvou do ucha. Úplně zabité nedělní odpoledne, zvlášť když mohla být sama doma, což se stávalo velmi zřídka. Její rodiče jeli do Dublinu za strýčkem do nemocnice a pak na návštěvu k Terencově staré matce. Terence chtěl, aby jela s nimi, ale zalhala, že má druhý den zkoušení z matematiky a musí si opakovat. Pro Terence byla její škola na prvním místě. Když měla na závěrečném vysvědčení ze základní školy šest jedniček, chlubil se tím několik týdnů a ztrapňoval ji tím všude, kam přišli. Kdyby neměla dobré vysvědčení, Terence by to ranilo. Chtěl, aby šla studovat – nejradši medicínu, ale spokojil by se i s právem nebo ekonomii. Valerie Terence dobře znala, takže věděla, že otec ji chce dát studovat, aby se mohl chlubit, že jeho dcera je „lékařka“ nebo „právnička“ nebo „ekonomka“. Terence toužil po společenském úspěchu a ona měla být žebříkem, po němž vyšplhá nahoru. Chtěl se vyrovnat „elitě“ na luxusním konci vesnice a Valerie byla jeho odrazový můstek, poslední šance vylepšit společenské postavení rodiny, jinak mu zbývalo už jen vyhrát v loterii.

Valerie použila jedinou výmluvu, o níž věděla, že ji beze slova přijme. Tolik se na svých pár hodin svobody těšila. Měla novou kazetu Hot Chocolate a chtěla si ji pustit tak nahlas, jak bude chtít, lehnout si s Lizzie na pohovku v obýváku a jíst krupky a čokoládové tyčinky – což měl být jejich poslední hřích, než začnou držet dietu – a všechno s ní probrat. A Lizzie najednou změní plán a chce, aby se celé odpoledne klepala zimou u rozbahněného hřiště. Ale Lizzie byla její nejmilejší kamarádka, co jí tedy zbývalo?

Lizzie byla z kluků celá pryč. Valerie už ne, přešlo ji to po zkušenosti

s Garym Higginsem. Celá se naježila, když si vzpomněla na ten strašlivý večer, když ji loni začal osahávat mezi keři v Trojúhelníku.

Tehdy dostala první pořádný polibek, francouzský, o jakých do té doby jen četla ve svých oblíbených dívčích románech. Připadala si jako rebelka. Gary Higgins, idol jejich vesnice, ji tehdy večer doprovázel domů z hotelu a řekl jí, že z ní udělá „pořádnou ženskou“. Měla strach, ale byla zvědavá. Gary byl o pár let starší než ona. Do té doby se líbala jen s pár neohrabanými vyčouhlými pubertáky s jizvami po akné na tvářích, kteří se po ní sáпали vlhkýma, zpocenýma rukama jak chobotnice, dokud je neokřikla. Už si začínala myslet, že s ní něco není v pořádku. Ze všech zamilovaných románů a článků v *Cosmo*, které zhltdala, když o víkendech pracovala v místním kadeřnictví, nabyla dojmu, že bude celá rozpálená a rozechvělá a prožije úžasný orgasmus, ale jediné, co cítila, když ji ti kluci osahávali a tiskli se k ní rozkrokem, byl odpor a děs. Naštěstí nebyla sama. Lizzie se jí přiznala k podobným pocitům. Necháply, jak se můžou Frances O'Connorová s Annou McKennovou a jejich partou neustále chlubit tím, jak strídají kluky, a svými vášnivými dobrodružstvími za boudami v přístavišti.

„Bud'to si vymýšlejí, nebo jsme frigidní,“ řekla Lizzie to, čeho se obě podvědomě bály, a Valerii ze slov její nejlepší kamarádky jímala hrůza. Napadlo ji, jestli se frigidita nedědí, protože nepochybovala, že její matka tímto postižením trpí. Carmel jí řekla, že muži chtějí po ženách jen jedno a že by bývala udělala líp, kdyby se nikdy nevdala. „Bud' nezávislá, Valerie. Nikdy muži nedovol, aby tě ovládal. Ty máš jiné možnosti, budeš mít kariéru a vyděláš si vlastní peníze. Ne abys to všechno zahodila, jen abys nějakému chlapovi dělala služku.“

Když byla menší, někdy v noci slychala z vedlejšího postele vrzání postele, tlumené protesty Carmel a chraplavé hekání svého otce. Valerie si při tom zacpávala uši a averze vůči otci přerůstala v hluboký odpor, který k němu cítila až do jeho smrti. Jednou Carmel věšela na zahradě prádlo a začala tak strašně krvácet, že omdlela a museli jí udělat hysterektomii. Po operaci se odstěhovala do kumbálu a už nikdy se k manželovi do společné ložnice nevrátila.

Když tedy Gary Higgins do Valerie hučel, aby s ním šla v sobotu večer do hotelu na diskotéku, rozhodla se, že vyklouzne z domu a jednou pro-

vždy si dokáže, že není frigidní. Gary byl zkušený a Valerie doufala, že bude vědět, jak na to a co má dělat. Když ji tedy doprovázel domů Trojúhelníkem a posadil ji na lavičku, srdce jí tlouklo vzrušením. Konečně je to tady, pomyslela si. Laskal jí prsa jak v zamilovaném románu. Jemně jí hladil bradavky, až se z nich staly tvrdé vrcholky touhy a jeho polibky byly zpočátku dlouhé a něžné, ale po chvíli, když v něm roznítla žáry, začaly být divoké a neodbytné. A najednou sama ucítila chvějivou, bolestnou touhu a *věděla*, že je normální, jako Frances a Anna a všechny ty ženy, o kterých četla.

Když jí strčil jazyk, ze kterého bylo cítit pivo, tak hluboko do úst, až se jí málem obrátil žaludek a zkroutil jí bradavky tak bolestivě, až hekla, považoval to za projev rozkoše. Než si uvědomila, co Gary dělá, strčil jí ruku za gumu maxisukně a kalhotek a hrubě do ní zasunul dva prsty, až vykřikla zděšením a bolestí.

„Líbí se ti to, co?“ opilecky mumlal a jezdil v ní prsty sem tam. „Teď vem do ruky ty mě,“ řekl a rozepnul si džíný.

Vyděšené Valerii se podařilo Garymu vymanit a vyskočit na nohy. „Hele, nebuď kazišuk,“ protestoval a sápal se po ní, ale Valerie už uháněla z Trojúhelníku a zmizela v úzké uličce, která vedla k zahradám domků, a vlezla oknem do své ložnice. Srdce jí tlouklo tak hlasitě, že to musela slyšet celá ulice.

Ležela na posteli, rozbolavělá a zneuctěná, přemáhala pláč a přesvědčovala se, že jestli být frigidní znamená, že si od mužů nemusí nechat líbit tyhle strašné věci, klidně s tím může žít. Matka měla pravdu.

„Jaký to bylo? Udělala ses?“ vyptávala se jí Lizzie zvědavě druhý den ráno cestou na mši.

„Ne, utekla jsem,“ chichotala se Valerie. Teď, za denního světla, když se smířila se svou frigiditou a rozhodla se, že se nikdy od žádného muže nenechá „týrat“ – další z opovrhlivých výrazů její matky –, pocítila ohromnou úlevu. Cestou ke svatému Antonínovi vylíčila Lizzie události z předšlého večera.

„Fuj,“ ulevila si zděšená Lizzie.

„Pěkně to bolelo,“ dodala Valerie rozhořčeně, když kolem nich klapala paní O'Connellová, ředitelka základní školy, ve svých lakýrkách na vyso-

kém podpatku a v zeleném sametovém klobouku, jemuž se na krepě třepotalo bílé pero. „Dobré ráno, děvčata,“ pozdravila je zvesela.

„Dobrý den, paní O’Connellová,“ odpověděly sborem zdvořile.

„Ne abyste přišly pozdě a nezůstávejte v kostele vzadu, běžte pěkně dopředu,“ nařídila jim jejich bývalá učitelka, když je předběhla, a ještě zrychlila. Hrála na varhany a vedla sbor a už šla pozdě.

„Co si o sobě myslíš? Panovačná čůza. Už jsme na střední, takže nám nemá co poroučet,“ ušklíbla se Valerie.

„Umíš si *ji* představit, jak to dělá? Má čtyři děti. Možná je nymfomanka,“ hihňala se Lizzie a Valerie se k ní přidala. Když se přiblížily ke kostelu, odevšud se na ně snášely pozdravy spolužáků, kteří už na ně čekali před vchodem.

„Co včera večer?“ zeptala se Frances O’Connorová úlisně. Sama také měla zkušenost s Romeem Higginsem a jeho nenechavými prsty.

„Paráda,“ odpověděla Valerie zvesela a prošla temným krytým vchodem do kostela s Lizzie v těsném závěsu. „To je kráva,“ zamumlala. „Myslí si, že v těch růžových návlecích má nohy jako plameňák!“

„Spíš prasečí nožky,“ odsekla Lizzie pohotově, když pokleklly a zamířily do rychle se plnící lavice. „A ještě k tomu do O.“

Valerie se při té vzpomínce na loňské nedělní ráno usmála. Lizzie měla vždycky britkou odpověď. Je skvělá kamarádka a teď sama potřebuje podpořit ve svém novém vztahu. Lizzie byla přesvědčená, že Phil Casey je konečně „ten pravý“.

„Úžasné líbá, prostě nejlíp,“ líčila nadšeně, třesnutě šťastná poté, co se poprvé líbali, a Valerie měla co dělat, aby nežárlila. Ale bylo to těžké. Lizzie teď byla samé „my“ jdeme sem a „my“ jdeme tam, „my“ děláme tohle a támhleto. Dříve „my“ znamenalo ji a Lizzie a najednou jí kamarádku přebíral ten vetřelec, jejich přátelství skomíralo a Valerie se cítila osamělá. Až půjdou po zápase do hospody, bude si připadat jako pěkný kořen. Přesto skryla rozladěnost za předstírané nadšení; podala přitom takový výkon, za který by podle svého názoru měla dostat Oskara.

„Tak dobře, půjdu, budu kvůli tobě fandit Philovi.“ Usmála se na kamarádku. Lizzie vypískla nadšením. „Jsi nejlepší, Val, uvidíš, že si to užiješ, a v týmu má pár pěkných kousků. Třeba si některého vybereš.“

„Ne, nemám zájem. A tátu by navíc trefil šlak, kdybych začala s někým chodit. Znáš ho. Radši ani nebudu myslet na to, že bych se s někým seznámila, než budu mít po maturitě,“ řekla Valerie, když došly do přívětivého domova Lizzie, kde pro ně její matka schovávala dvě lákové porce domácí jahodové pěny. Valerie ke kamarádce moc ráda chodila, brali ji tam jako člena rodiny. Byl to skutečný domov, ne jako u nich, kde vládlo napětí a věčné hádky.

Následující neděli si užila vzácnou chvíli klidu, když její rodiče odjeli do Dublinu, ale po hodině si rozmrzele oblékla kabát a červenou pletenou čepici a zamířila k Lizzie. Ta chtěla udělat dojem, takže si oblékla nové levisky, upnutý krémový žebrovní rolák, krátkou džínovou bundu a kozačky na klínu. „Radši si vem kabát, je tam pěkná zima,“ varovala kamarádku Valerie, když si Lizzie nanášela stíny.

„Vypadám dobře?“ měla starost Lizzie. „Mám si dát ještě trochu zdravíčka?“

„Ne, leda bys chtěla vypadat jako klaun Bobo. Sluší ti to,“ ujišťovala jí Valerie a strkala ji ze dveří, hlavně aby už měla to utrpení za sebou.

Ještě ke všemu se asi deset minut po začátku zápasu rozpršelo. Padla na ně šedivá mlha jako mokrá duchna a prosakovala jí kabátem a čepicí, kterou si stáhla přes uši. Podpatky bot se jí zabořily do hlíny a dolní okraje džínů měla celé urousané a zabahněné. Lizzie vedle ní poskakovala nahoru dolů jako šílená loutka a hulákala: „Do toho, Roveri! JEEEDDEEM! Kopněte ho tam! Kopněte ho tam! Ten rozhodčí je snad slepej! Ofsajd! Ofsaaajd!“

Valerie si lámala hlavu, kdy se z její nejlepší kamarádky stal fotbalový maniak. Ještě před měsícem, než šla na první rande s Philem Caseyem, o fotbal nejevila ani špetku zájmu. Teď se dokonce s Philem dívá na *Zápas dne* a nechává Valerii v sobotu večer samotnou. Valerie se nemohla ubránit teď už povědomému ukřivděnému pocitu. Sobotní večer na ni Lizzie čas nemá, ale na to, aby s ní v neděli chodila na nudné zápasy, je jí dobrá. Chce toho po mně hodně, pomyslela si nasupeně Valerie a přála si, aby už Lizzie konečně přestala ječet.

Valerie zívla, litovala, že si nevzala šálu, aby jí neteklo za límec, když najednou dostala takovou ránu, až poskočila. Tvrdý kožený míč se ještě odrazil od země a celou ji pocákal blátem.

„Do hajzlu! Koukni se, jak vypadám!“ vztekle houkla na Lizzie.

„Kopni ho zpátky,“ poradila jí kamarádka.

Valerie měla takový vztek, že napřáhla nohu a vykoplá právě ve chvíli, kdy se pro míč blížil jeden z hráčů.

„Tý jo, málem jsi nakopla Jeffa Egana mezi nohy,“ vyprskla Lizzie.

„Škoda že jsem se netrefila. Kdy už to konečně skončí?“

„Nebud' protivná,“ odsekla Lizzie. „Tváříš se jak kyselá prdel. Příště už tě sem nevezmu.“

„Super. To je skvělý, Lizzie, to moc ráda slyším.“ Valerie neskrývala podrážděnost.

„Bože! Bože! Phil má míč! Běž, Phile! Běž, Phile! Běž, Phile! Běěěěž!“ Lizzie tančila vzrušením, když její nový přítel vstřelil gól. Asi stovka fanoušků vybuchla v jásot, křičeli a dupali a pak, jak rajská hudba pro Valeriiny uši, zazněl poslední hvizd, dlouhý pronikavý zvuk, který vyvolal další vlnu křiku a nadšeného jásotu.

Později, když Valerie popíjela v baru U Ústřice, místním podnikem nedaleko fotbalového hřiště, bacardi s kolou, někdo jí poklepal na rameno. „Měla bys mě aspoň pozvat na drink, protože jsi mi málem zkazila vyhlídky na manželství. Ještě že mám dobrý reflexy.“ Dívaly se na ni usměvavé hnědé oči a ona se také rozesmála, když vedle sebe viděla stát Jeffa Egana. Byl o rok starší než ona a zběžně se znali.

„To mě mrzí, ale umazal jsi mi kalhoty, kazisvěte.“

„Strčíš je do pračky a bude to dobrý,“ zasmál se. „A co ten drink?“

„Mně nenaleje, nejsem plnoletá. Dám ti na to peníze, ale budeš tam muset dojít. Před tím nám kupoval pití Phil.“ Začala rozepínat tašku.

„Dělal jsem si legraci,“ ujišťoval ji Jeff. „Jak se ti líbil zápas? Netušil jsem, že jsi fanyнка Roverů.“

„To teda rozhodně nejsem!“ odpověděla nasupeně. „Šla jsem jen proto, že Lizzie nechtěla jít sama.“

„Aha, ona začala chodit s Philem, takže musí povinně chodit na zápasy, aspoň prvních pár měsíců, co?“

„No, já bych stejně nechodila, ani kdybych měla v týmu kluka,“ skoro křičela, jak bylo v baru rušno.

„A chodíš s někým?“

„Ne. Tátu by trefil šlak. Učím se na maturitu, už radši půjdu domů. Vymluvila jsem se, že nemůžu jet s našima do Dublinu, protože se musím učit.“ Valerie dopila bacardi s kolou a začala se rozhlížet po Lizzie, která stála obklopená Philovými spoluhráči.

„Odvezu tě domů, mám tátovo auto,“ nabídl se Jeff.

„To přijdeš o oslavu.“

„Večer jedu autobusem do Dublinu. A ještě si potřebuju pár hodin něco číst, zítra mám zkoušku z termodynamiky.“

„Aha... tak dobře, vezmu si kabát a řeknu Lizzie, že už jdu.“ Valerie byla vyvedená z míry. Tohle opravdu nečekala. Že jí tak hezký kluk, jako je Jeff Egan, nabídne odvoz domů. Nevěděla, jestli s někým chodí. Teď když studoval v Dublinu, ho moc často nevidala.

„Hej, Lizzie, já už jdu domů, uvidíme se zítra ve škole,“ zavolala na kamarádku.

Lizzie se k ní prodrala davem. „Ty už musíš jít? Jdeme na diskotéku do Hanlon's.“

„Dobře víš, že nemůžu, Lizzie. Táta by zuřil. Musím to vydržet. Než bude po maturě, jsem jako vězeň. Nemám tak pohodový rodiče jako ty.“

„No jo, to je tím, že jsem nejmladší, takže by mi prošla i vražda,“ zazubila se na ni kamarádka. „Díky moc, že jsi se mnou dneska šla. Máš to u mě.“

„Ale prosím tě.“ Nechtěla Lizzie říkat, že ji Jeff sveze domů. Nechtěla to na ni hulákat přes ten rámus v baru. Viděla, že si Jeff u dveří povídá se spoluhráčem a čeká na ni.

„Nestane se mi nic? Nemám si chránit citlivý partie?“ škádlil ji, když jí držel těžké lítačky.

Valerie se zasmála. „A jak se ti líbí na vysoké?“ zeptala se, když spěchali deštěm k modrému kombíku.

„Je to skvělé. Něco úplně jiného než St. Mel's. Je jenom na tobě, jestli se učíš nebo ne.“ Otevřel jí dveře spolujezdce a Valerie byla uchvácená jeho galantností. Ještě nikdo jí nikdy nepodržel dveře auta. „A jaké máš ty plány, až v červnu doděláš školu?“ Nastartoval motor a vycouval z parkoviště.

„Asi si udělám kurz pro sekretářky. A budu se snažit sehnat místo v nějaké bance nebo na radnici v Dublinu, znáš to.“ Pokrčila rameny.

„Ty nechceš jít na vysokou?“

„Ne, nechci, aby mě táta další tři roky buzeroval. Čím dřív si na sebe začnu vydělávat, tím líp. Chci být volná jako pták. On si myslí, že půjdu na vysokou. Mám všechny přihlášky, abych od něj měla pokoj. Chtěl by ze mě mít doktorku nebo právničku nebo ekonomku, tak já radši mlčím a dělám, že nic.“

„Studovat přece není špatný. A ty s tátou nevycházíš? Mně připadá docela milý. Pomáhá s charitou s bingem, rozváží jídlo a tak.“

„Je trochu, um... trochu... přísný, protože mám letos maturovat.“

„Aha.“

Raději změnila téma. „A kde bydlíš, máš byt?“

„Bohužel ne, jenom pokoj. Možná příští rok, jestli si vydělám peníze na lodi. Uvidíme, jak to půjde.“

„A jakou máš domácí?“

„Jako buldok,“ lišácky se zasmál, až ukázal bílé zuby a hnědé oči se mu zaleskly. „Jednou v noci mě načapala, když jsem se k nám snažil propašovat přítelkyni. Ta mi dala, páni!“ Při té vzpomínce se zasmál, hlubokým srdečným smíchem.

„To musel být děs,“ pokusila se Valerie o úsměv, překvapená, jak ji jeho zmínka o přítelkyni zklamala.

„Tak jsi tu, v pořádku doma.“ Zastavil před jejím domem. „A omlouvám se za ty zablácené džíny.“

„To nic, Jeffe. Díky za svezení a ať uděláš zkoušky,“ usmála se na něj a vystoupila z auta.

„Ty taky, Valerie, a někdy se uvidíme.“ Zatroubil na pozdrav a ona mu zamávala. Pak jeho auto zmizelo na konci ulice. Proč by nemohl mít přítelkyni? pomyslela si mrzutě. V Dublinu je spousta holek a on je k narkousnutí. Na vysoké dospěl. Hnědé vlasy teď nosil delší a v černé kožené bundě vypadal sexy. Kdyby ji pozval na rande, možná by překonala svou averzi vůči mužům.

S povzdechem vešla do domu. Dobře věděla, že Jeff je mimo její ligu, a stejně teď neměla na kluky čas. Potřebovala mít u maturity co nejlepší známky, aby sehnala slušnou práci a mohla vykročit směrem k nezávislosti.

KAPITOLA OSM

Podruhé Valerie Jeffa Egana viděla, když se vracela z odpoledního vyučování, vymóděná v zelené uniformě a modrém gabardénovém baloňáku. Čekala ve frontě v bufetu, když Jeff rozrazil dveře a stoupl si za ni. Byl zamračený, ruce vražené v kapsách vlněného kabátu s kapucí a Valerie nevěděla, jestli ji vůbec poznal. Připadal jí duchem nepřítomný.

„Ahoj, Jeffe,“ řekla jakoby nic, ale srdce jí bilo až v krku. Taková škoda, že ho potká, zrovna když vypadá jako školačka. A na nose má vrídek velký jako žalud.

„Jé, ahoj, Valerie, jak se máš?“ zeptal se mile.

„Dobře.“ Najednou nevěděla, co říct. „Ehm, a co ty? Jak ti dopadla zkouška?“

„Jaká zkouška?“

„Ta termo... termody...“ Zabohta si nemohla vzpomenout.

„Termodynamika, jo, ta dopadla skvěle. Dostal jsem béčko. Dal bych si kuře s hranolky a kolu, prosím.“ Objednal si jídlo.

„Tak to je hezký,“ pochválila ho.

„Hm.“

„Máte tenhle víkend zápas?“

„Jo, přijdeš?“

„Nee!“ Usmála se. „Abych ti nezkazila vyhlídky na manželství.“

Jeff se zasmál tím svým hlubokým srdečným smíchem a Valerii najednou zaplavil nečekaný příliv štěstí, až zalitovala, že už má jídlo hotové.

„Tak se měj,“ řekla s předstíranou nenuceností, když si schovala drobné a vzala si hnědý sáček s klobásou a hranolky.

„Hej, poslyš, nechceš se se mnou projít, nebo spěcháš? Už mi to balí,“ řekl klidně.

„Nespěchám,“ odpověděla naoko nevzrušeně.

„Tak co buldok?“ zeptala se, když procházeli kolem supermarketu a pochutnávali si na kouřících hranolkách, jejichž octová vůně se nesla večerním vzduchem.

„Štěká jak šílená!“ ušklíbl se Jeff. „Přisahám bohu, že líp krmí svoje kočky než nás, studenty. Ještě že mi máma vždycky, když se vracím z víkendu, zabalí krabici jídla.“

„A už se ti tam povedlo propašovat přítelkyni?“ zeptala se s předstíranou nenuceností.

„No, my už spolu nechodíme. Minulý víkend jsme byli na večírku a ona odešla s jedním klukem, o kterém jsem si myslel, že je můj kamarád.“ Jeho tvář potemněla a Valerie pochopila, proč předtím vypadal tak ustaraně a našťvaně.

„To je hrozný!“ Valerie byla upřímně zděšená, že takovou partii, jako je Jeff, někdo může nechat.

„Řekla, že byla opilá a nemyslela to vážně, a chce se dát zase dohromady, ale jenom proto, že mám lístky na Queeny. Ať si trhne nohou,“ zamručel a zakousl se do kuřecího stehna.

„Ty máš lístky na Queeny? Na Crazy Tour? Páni!“ Valerie nedokázala potlačit závist.

„Jo. Do pavilonu Simmonsourt. Klidně pukni závistí, Ursulo Byrneová, protože ty tam nejdeš!“ Napil se koly. „A jak se šprtáš?“ zeptal se, aby změnil téma.

„Pořád si říkám, že příští rok touhle dobou to bude dávno za mnou, a teď aspoň budou Vánoce, takže si můžu dát pár dní pohov.“ Decentně si ukousla z klobásy, místo aby si uhryzla půlku naráz, jako obvykle, ale tuk jí stékal po bradě, takže si ho musela utřít.

„Jakmile bude po Vánocích, už to začne utíkat. Hlavně se uč průběžně a nenech si všechno na poslední chvíli.“

„Jo, to taky dělám. Přisahám bohu, že až budu mít po matuře, v životě nechci vidět jedinou knihu! S Lizzie uděláme na pláži oheň a tam je všechny spálíme!“

„Mě máma přinutila, abych je prodal na školním bazaru. Dostal jsem za ně pár babek,“ dodal, když se zastavili před sportovním hřištěm.

„Tady se asi rozdělíme. Užij si víkend, Jeffe. Doufám, že v neděli vyhraje. A užij si Queeny! Určitě to bude skvělý!“ Mrzelo ji, že je jejich krátká procházka u konce.

„Nechtěla bys jít se mnou? Mám jeden lístek navíc.“ Vykouzlil svůj lišácký úsměv.

„To myslíš *vážně*?“ nemohla věřit vlastním uším.

„Jo, proč by ne? Teda, jestli chceš,“ dodal a zmačkal mastný papír do koule. „Třeba je nemáš ráda.“

„*Miluju* Queeny!“ vyhrkla. „A ještě nikdy jsem nebyla na popovém koncertu.“

„Já taky ne. Jsme oba neposkrvněný. Nebude tvůj táta něco namítat?“

„Nevím proč,“ odpověděla zvesela, ale v duchu byla skleslá. Terence jí zaručeně nedovolí jít na koncert. Nemělo smysl se ho ani ptát. Bude si muset vymyslet nějakou obstojnou výmluvu.

„Super, dej mi svoje číslo a já ti dám svoje, abychom se domluvili. Nemáš tužku?“ zeptal se Jeff.

„Jasně.“ Chvíli lovila v tašce, pak vytáhla pero a napsala si jeho číslo na obal sešitu, kam si zapisovala domácí úkoly, vytrhla z něj stránku a napsala na ni své číslo. „Nejlepší je volat kolem páté,“ řekla, když mu papír podávala. Otec chodí domů z práce až kolem šesté.

„Dobře, budu si to pamatovat. Je to dvaadvacátého listopadu. Půjdu na Queeny s krásnou kočkou a Ursula Byrneová se může jít vycpat.“ Usmál se na ni a Valerii napadlo, co když se probudí a zjistí, že se jí to jen zdálo?

„Ty jdeš na Queeny s Jeffem Eganem?“ vypískla Lizzie o oktávu vyšším hlasem než obvykle a vykulila oči, když se jí Valerie večer svěřila při hlídání dětí její starší sestry.

„Jo. Máš smůlu, Ursulo Byrneová, ať jsi kdokoli, zahrnout klukovi, co má lístky na koncert desetiletí,“ hihňala se Valerie. „Teď si určitě rve vlasy.“

„To si piš,“ přitakala Lizzie, nalila dvě skleničky vodky s tonikem a hned láhev vrátila do sestřina baru. „Koupila jsem taky křupky a Martina nám tu nechala sendviče a piškotový dort.“

„A já mám čokoládu.“ Valerie si poklepala na tašku.

Družně se usadily na pohovku před oheň hořící v krbu a poslouchaly, jak z kazeťáku zní *He is the Greatest Dancer* od Sister Sledge. Valerie si šťastně pobrukovala a podávala si s kamarádkou sáček křupek.

„Teď mi to všechno vyprávěj hezky od začátku.“ Lizzie si lokla drinku.

Valerie jí líčila, co se před pár hodinami odehrálo, a Lizzie do toho sem tam něco poznamenala. „Až na to, že mě tam bere, jenom aby naštvál tu Ursulu – ne že bych se mu nějak zvlášť líbila nebo tak – takže to vlastně není rande, ale aspoň uvidím Queeny,“ dodala trochu lítostivě.

„A líbí se ti?“ Lizzie na ni upřela pohled.

„Myslím, že trochu jo. Je to krasavec a pekelně sexy v té černé kožené bundě a taky s ním je legrace,“ přiznala Valerie. „A už mám jenom pár měsíců do maturity, takže až to bude za mnou, mohla bych s ním začít chodit.“

„Osm měsíců, má drahá, žádných pár,“ řekla Lizzie suše. „Vysokoškolák nebude čekat osm měsíců. To ti říkám jako tvoje nejlepší kamarádka, protože k tobě chci být upřímná.“

„Ale snít snad můžu,“ vzdychla Valerie.

„Už jsi to řekla vašim?“ Lizzie si ulomila čtvereček čokolády.

„Zkus hádat,“ usklíbila se Valerie. „Nepustili by mě a hotovo! Budu muset něco vymyslet.“

„No jo... to jsem si myslela.“ Lizzie chvíli přemýšlela. „Tak víš, co uděláme? Řekneme jim, že jedeme na školní výlet... se zemákem. Pamatuješ, jak jsme byli na exkurzi od občanky?“

„Jo, ale to by nebylo tak dlouho do večera. Ten koncert začíná až v osm.“

„Už vím, můžeš říct, že se mnou hlídáš děti a že se učíme na vánoční písemky. Dneska taky přijdeme až po půlnoci, takže to nebude nic neobvyklého.“

„Škoda že je to ve čtvrtek, to mě trochu štve. Kdyby to byl pátek, daleko snáz by to skousli.“

„Tak řekni, že Martina jde na svatbu a že máme skvělou příležitost si to pořádně zopakovat,“ rychle zaimprovizovala Lizzie.

„Myslíš?“ pochybovala Valerie.

„Jo, zkus to,“ prohlásila Lizzie, pak vyskočila, popadla imaginární mikrofon a začala do něj kvílet *Crazy Little Thing Called Love*. „Víš vůbec, jakou máš kliku? Jsem zelená závistí. I když jsi moje nejlepší kamarádka.“